

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában; főbejárattól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-száma: 457.

ELŐFIZETÉS:

Helyben: 1 évre 12 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 5 frt, 1 hónapra 1 frt. — Vidéken: 1 évre 14 frt, 1/2 évre 10 frt, 1/4 évre 7 frt, 1 hónapra 2 frt. — HIRDETÉSEK: 6-hasábos pott sor egyszer 10 kr, minden következéskor 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyitlatter sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RESZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-száma: 161.

Menekvés a nyilvánosság elé.

Arad, deczember 7.

Sokat irtak, vitatkoztak már a felől, hogy melyik államforma jobb, melyik nyújtja legtöbb kezességét annak, hogy a törvényhozás bölcs, a jogszolgáltatás igazságos, az adminisztráció pontos, az egyéni szabadság minden irányból jövő elnyomás és erőszak ellen biztosított, és mégis az ország kifelé is hatalmas és az állami önállóság minden kellékeivel bíró legyen? Méltatták a demokrácia, arisztokrácia, theokrácia, a köztársaság és a monarchia, az abszolút és az alkotmányos kormányforma, a rendi vagy parlamentáris képviselői elnökeket és hátrányait, de az elmélet ép annyi érvelést tudott mindegyik ellen és mellett fölhozni, mint a hány példát a gyakorlat a történelemből felidézni.

Az újabban beállott politikai dekadenciában a reakció minden uton és minden eszközzel azon van, hogy az alkotmányos formákat diszkreditálja és hogy a nép választásán alapuló képviselői testületek szervezetében az elvi alapon álló vagy általános, hazafias érdekeket szolgáló pártok helyett az osztály- és felekezeti érdek szerinti csoportosulás felé irányítja az általános mozgalmakat. — A hol a parlamentarizmus gyökeret vert, ott azt a reakció zsoldjában álló, minoritás erőszakoskodásai botránnyai- és obstrukciójával igyekeznek kompromittálni, államalkotó és fentartó erejét pedig a pártfondorlatok által felidézett örökös kormányválságokkal meddővé tenni.

Minden kinövést, minden gaszagot, mely az alkotmányos élet talajából is itt-ott — kitudja mikor és honnan hullott magból felburjánzik, a parlamentáris talaj természetes sarjadzásának hirdetik, ellenben dicsőítik az istenfélelmen nyugvó és és szuronyok által őrzött „igazságos” abszolútizmust, mely befelé békét tart, kifelé pedig öregbíti az állam határait.

A közszellem ezen általános sülyedését semmi se jellemzi jobban, minthogy ma kevésbé van róla szó, mint valaha volt, hogy például a szent Oroszország sötét abszolútizmusát az alkotmányos intézménye valamelyes formájával enyhítsék. Magasztalják a mindenható fiatal cízár béke és igazságszeretetét, felvilágosodott humanizmusát, és úgy mutatnak rá a muszka rezsimre, mint a mely kint és bent elért sikereivel egyaránt imponál és inkább irigylendő, sem mint hogy megváltoztatása volna kívánatos.

A reakzionárius áramlatok legerősebb évadjában alakult az új német császárság szövetséges bár, de még is egységes állammá; nem csoda tehát, hogy szervezete rá váll az időre, melyben, és az emberekre, kik által létesült. Az egyetlen demokratikus vonás benne általános szavazati jog, ám ez is csak azért hozatott be, hogy az állam gerinczét képező, a szabad-elvi középosztály állandóan majorizáltaság a tudatlan és könnyen befolyásolható tömeg által, hogy erős pártja legyen a feudális nagybirtoknak, a papságnak és a — forradalmi szocialistáknak, és hogy e pártok örökös versengése lekösse a bi-

rodalmi gyűlés fejlesztő, teremtő, önállóságra törekvő erejét, s ez által ne csak lehetővé, de elkerülhetlenül szükségessé tétessék a császár akaratának mindenható sága, szóval az álcázott — abszolútizmus.

A Berlinben most folyamatban levő szenzációs pör a cízár beszéd meghamisítói fölött, rettenetes képét tárja föl azoknak a rohadt állapotoknak, amelyek még az oly tetterős, felvilágosodott, igazságszerető és humanus önuralom árnyékában is tért foglalnak és az államélet legfontosabb és magasabb szerveit is megmetyelvezik, mint a milyen Vilmos német császáré. Kitűnt e pör folyamán, hogy a belügyminiszterium hatáskörében álló titkos rendőrség egy mind eddig ki nem derített titkos hatalom szolgálatában áll, hogy évek óta rendszeresen gyanúsítja, rágalmazza és célzatos ferditésekkel kompromittálja a befolyása alatt levő sajtó útján azon magas és legmagasabb kormányférjakat, kik útjában állanak, s kiket ily módon a császár előtt kegyvesztetté tevén, őket ennek hatalomszavával láb alól teszi. A dolgot úgy csinálják, hogy a titkos politikai rendőrség valamelyik tisztviselője irat a szolgálatra kész zurnalisztákkal hivatalos színezetű, de élve a császár és környezete ellen irányuló cikkeket, a melyeket azután a rendfőnök a császárnő kabinet irodája főnökének ad át, ez pedig a császárnak azzal mutatja be, hogy ime ezt a cikket ez vagy az a miniszter vagy magas állású államférfiu — a ki ellen tudniillik a fondorlat irányul, — sugalmazta, mit a császár aztán az

Az „Aradi Közlöny” tárcaja.

A sorsjegy.

Írta: Szemaházy István.

Juhász átellenben állt a szép asszonnyal az Estrella nyaraló ávegés verandáján. Özigartott és fekete kávéját kavargatta, Faragóné pedig gúnyosan nevetve himbálózott egy nádfonatu karosszékekben.

— Miért higyjem el magának, hogy szeret? — szólt a szép asszony, miközben a kártyát kissé álmosan fonta össze fekete frizurája fölött. — Azt hiszem, nem igen találunk férfit, aki hasonló körülmények közt nem ugyanazt mondaná, de tenném csak próbára magukat, mint a középkori lovagokat! Teóriában valamennyi meghalna értünk, de a valóságban még egy kis fogtájást sem viselnének el a kedvünkért. Így, egy csésze fekete kávé mellett, nem valami nehéz dolog az örök szerelemről beszélni. . . . De jutra csak egyszer az eszembe, hogy valami rendkívülit kérjek magától!

— Hát mit gondol, mi érdekem van abban, hogy magával hasugságukat hitessék el? — Nagyszertű, udvarol, mert nem tudja okosabban agyonütni az idejét. Budapesten

kártyával töltésé el a délutánt, itt a széptevészel szórakozik, mert nincs jóra való kártyapartnere. . .

Juhász sértődötten hallgatott egy darabig, aztán egyszerre a szép asszony felé fordult.

— Ha azt gondolja, — mondta nemes egyszerűséggel, — hogy banális udvarlóval van dolgom nagyon téved. Léha, kártyás, veszekedő ficsók vagyok, de van egy bogaram: szívemből megvetem a hazudozó embereket. . . A szerelmi hasugságok szerintem épp olyan gyönge karakterre mutatnak, mint a karriérért, vagy az anyagi előnyökért való tüllentések. . . Ki kényeszerit engem arra, hogy a szerelemről beszéljek magával? . . . A szerelem nélkül is elég jó barátok lehetünk és hogy szeretem, erről épp olyan kevésbé tehetek, mintha nem szeretném, vagy akár gyűlölném. . . Unalomból csak az ostobák udvarolnak, mert a magunk fajta ember egyéb thémát is talál, hogy egy szép asszonnyal elcsévegjen. . .

— Hát komolyan képes lenne arra, hogy áldozatokat hozzon értem?

Juhász közömbösen vállat vont.

— Téved, mikor áldozatokról beszél, mert igazán semmi sem lenne áldozat a mit magáért elkövetnék. . . A sárkányokkal nem vi-

vok meg, de ha akarná nem innám több feketét, vagy nem vennék több szivart a számba. . . Körülbelül az lenne a legnagyobb hőstett, a mit elkövetnék a többiért még csak a kis ujjamat sem mozdítanám meg. . .

Faragóné még mindig nevetett, de a nevetésből már kiérzett a asszonyok szokásos szentimentálisusa.

— Igazat beszél? — kérdeste, miközben elpirulva nézett a Juhász szemé kövé.

— Mondtam, hogy sohasem hazudom és sohasem mondom olyasmit, a mit nem érsek. . .

A szép asszony abbahagyta a nevetést, néhány perosz savartan babrált a kávéskanálával, aztán kissé megindulva emelte fel leányos pillantását.

— Juhász, — mondta komolyan, — tudom, hogy léha, kártyás, izgága, redetlen, de azt hiszem, csakugyan van egy jó tulajdonsága: hogy a hazugság nem fók össze a jellemével. . . A többivel nem sokat törődöm, ha ebben az egyben nem tévednek. . . Most látogatásokat várok, de holnap még beszélünk a dologról. . . Menjen hát szépen a kávéháza és ha holnap nem akad jobb dolga, jöjjön el. . .

— Hány órákor? — Faragóné lestitte a szemét.

Szabó Albert, Aradon, karácsonyi ajándékok.

Üveg, porcellán, ezüstözött díszmü, lámpa és képeret nagykereskedésében megérkeztek a legszebb és legfinomabb. 1888

Nagy választék. — Olcsó árak.

Villanyos, gáz és petroleum lusterek.

illetőnek rovására ir, és alkalom adtán — elcsapja. Így buktak meg annak idején Bronzert volt hadügyminiszter és Köller volt hadügyminiszter egy Norman-Schuman nevű rendőrtisztviselő által íratott olyan cikkért, mely Caprivi volt birodalmi kancellár és a császár személye ellen irányult, és melynek a sugalmazását a nevezett két miniszterre fogták, kik a vád alapján tényleg meg is buktak.

Legújabbá az történt, hogy a császár beszédét, melyet berlini látogatása alkalmával tartott, a félhivatalos könyvmatu lap tévesen közölte. A tévedés — bár helyreigazított — kitünt, hogy célzatos rosszakaratból csinálták, mert egy hivatalos jellegű cikk ráduplázott, és azt állította, miszerint a szándékos hamisítás az udvari marsallnak és az angol befolyásnak (császárné) tulajdonítandó. Ez az esetben és a császár felháborítását célzó gyanúsítás pedig azért volt hivatalos formába öntve, hogy annak sugalmazásával Hohenlohe herceg fia és Marschall külügyi államtitkár legyenek a császár előtt meggyanusíthatók.

A külügyi államtitkár azonban megérezte a titkos rendőrség boszorkány üstje alá rakott tűz füstjét, és a rettenetes gondolat elől — mint mondá — a nyilvánosság elé menekült, vagyis ama cikkeket szerzőit, melyek sugalmazásával alattomban ötöt vádolták, a törvény elé idéztette. Itt aztán a bevádolt két: újságíró Tausch rendőrtisztviselőre vallott, mint sugalmazóra; utóbbi pedig egy olyan magas állású egyéniségre, kit a hivatalos titok megsértése nélkül el nem árulhat. Kitüntek a régebbi turpisságok is, valamint az, hogy a hivatalos utasítás szerint eljáró becsületmetszők a rendelkezési alapból hamisított névalírásu nyugtákkal veszik fel honoráriumjokat. Végül az ügy valóságos eseménynyé fejlődött a rendőrfőnök azon elhatározása folytán, hogy a törvényszéki elnök felhívása ellenére sem oldotta föl a csávába került tisztviselőjét a titoktartás esküje alól.

Valjon a nyilvánosság elé fognak-e a magasrangú cselszövők nevei kerülni, az valószínűleg attól függ, hogy milyen ma-

gasan állanak? A császár minden esetre megfogja tudni, kik ők, és majd elbánik velök, ha — tud. Ha pedig a diszkrét detektív tisztviselőnek hallgatnia kell, akkor alighanem az ő hátán porolja ki a bíró a fellebvalói kabátját, kiknek viszont lesz gondja rá, hogy a fájdalom pénzben se legyen hiány.

Mindez már rájuk tartozik; általánosabb érdekű az a tanulság, hogy a kormányzat legmagasabb régiói sem nélkülözhetik a nyilvánosság szabad, világos, éltető levegőjét. Hogy az abszolutizmus titkos árnyékában a legtehetségesebb, munkásabb és igazságosabb autokrata uralkodását is korrumpálják a magas és legmagasabb uraságok alacsony és legalacsonyabb érdekei és ösztönei, ugyanarra, hogy a csalhatatlan titokzatosságban gondviselészerű hatalom- és fenségességgel a világ sorsát intéző diplomácia is kénytelen a exczellenzciás és tán „fenséges” kartársak összeesküvése elől a nyilvánosság elé menekülni, és egy pár közönséges latajnerből álló birói szék oltalmát keresni.

Választási tévedések. A képviselőház legközelebbi ülésének egyikén három bizottságba a csak imént megválasztottak helyett egy-egy új tagot választ. Es pedig azért, mert az előbbeni választások tévedésből történtek. Konkoly-Thege Sándor lemondott ugyanis a közlekedési bizottsági tagságról, amely bizottságba Konkoly Miklós helyett, a kit a szabadelvű párt tényleg kijelölt volt, tévedésből jutott be Csipkay Károlynak és Pongrácz Anselm bárónak a közlekedési, illetőleg a naplóbíró bizottságba történt megválasztását pedig a ház maga jelentette ki érvénytelenné, mert ez a választás akkor történt, midőn a nevezett képviselők még be sem nyújtották a megbízó leveleiket.

Nagykövetek akciója Konstantinápolyban. A nagykövetek tegnap közösen felléptek Konstantinápolyban a portánál és kérdést intéztek aziránt, miére helyettesítették a krétai igazságügyi bizottságba kirendelt Kostaki effendit Nazimmet, akinek kikiűdéséről a követséget nem is értesítették. Együttal kinyilvánították, hogy ha Kostaki a kikiűdött időben meg nem jelen, a bizottság nélküle is megkezdí munkásságát.

A mogadiasi mézárás megtorlása. Mint pár nappal ezelőtt írtuk, Kelet-Afrikában a szomalik földjén a benszülöttek felkoncozták Cecchi olasz konzult kísérelével együtt. Az olasz parlament december 8-iki ülésén Visconti-Venosta külügyminiszter kijelentette, hogy a kormány a büntetést szigorúan meg fogja torolni. Mint ma Rómából telegrafálják, a „Volta” gőzösöt golyószórával és a szükséges hadiszerekkel ma Nápolyból Mogadisaiba indult, ahol egy kétszáz emberből álló zászlóalj fogja a büntetettben résztvevő benszülötteket kézrekeríteni.

A közlekedésügyi miniszterium.

— Az „Aradi Közlöny” tadsztóbjától. —

Budapest, december 7.

Báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter már kibocsátotta a meghívókat a Budapesten létesítendő kereskedelmi kikötő tárgyában tartandó szaktanácskozásra és most már csak előkészítik a miniszteriumban ezeket a felette fontos tanácskozásokat, mielőtt megtennék az első lépést a nagyszerű vállalkozás kiviteléhez. Ennek a forgalmi eszköznek közgazdasági fontosságáról köteteket lehetne írni és még mindig nem méltatják eléggé annak horderejét. Csak meg kell gondolni, hogy a Vaskapu megnyitásával az egész Dunai forgalom a Kelettel szabadabbá tétetett és hogy ennek a forgalomnak az egész magyar Dunán egyetlen kikötő sem áll rendelkezésre, mely csak a legkisebb mértékben is képes lenne eleget tenni a legszerényebb követelményeknek.

Baross Gábor nagy műve nagyszabású kiegészítésre szorul a ezt tervezte és kezdeményezte báró Dániel, ennek kivételéhez fogott ép most. Baross igen elkényeztette a nemzetet egy kereskedelemügyi miniszterrel igényelt tevékenység és teljesítőképesség tekintetében. Nagy koncepciókat, igen sok szorgalmat és soha nem pihenő tevékenységet vár, mert ezeknek az áldást hozó tulajdonságoknak kolosszális értékét a volt kereskedelemügyi miniszteren eléggé megtanulta ismerni.

Tehát nem árulunk el titkot, ha báró Dániel kereskedelemügyi miniszternek gyakran még éjjel után is kivilágított ablakaira utalunk, kinek a rendelkezésére álló nappali idő sokkal szűkebben van kimérve, hogy sem kénytelen ne lenne ezt az esti és éjjeli órák-

Hatkor jöjje, mikor a gyerekek a tengerparton sétálnak, a oselédnek pedig a konyhában van dolguk. Itt fogom várni a verandán.

Egyedül tessünk? Ne kérdezzem, hanem most már szedje össze a sátorfáját.

Juhász szerelmesen osókolta meg a szép asszony kesét, e miközben a babérták közt a kávéház felé sételt, mámorosan gondolta:

— Ime, elérkezett végre a boldogság órája. Még egy éjszaka — és a karjaimban fogom tartani a világ leggyönyörűbb asszonyát. Kitalálhatna-e valaki olyan áldozatot, a mi ezzel az órával fölérne!

Juhász megint kávé és cognacot rendelt, de valószínű, hogy a málnaszörpöt is kávénak itta volna meg, ha a pinczér az állítja az asztalára. Ontudatlanul, a holnapi napra gondolta, elapogatott az illusztrált újságokban és megindult arccal olvasta végig az élelapiok legsikerültebb tréfáit. Talán éjtől is ott ül a Volosca-kávéház márvány asztala mellett, ha egy napi hír, melyen immár hatodszor akadt meg a ezeme, végre ki nem sökkenti az államdozásából. — A napirendben ez állott:

(Föl nem vett főnyeremény.) A Transversalis Csatorna Sorajáték hétszázszor fontos főnyereményét, mint értesülünk, maig sem vette föl a 4526. sorozat. 88. száma sorajegyének birtokosa. Érdekes eset ez már abból a szempontból is, hogy a két fontos sorajegyek épen a legszegényebb néposztály körében vannak elterjedve. A kétszáz ezer forin-

tos főnyeremény, ha tulajdonosa időközben fel nem veszi — már holnapután, e hónap 31-én a Transversalis Csatorna-Részvényársaságra száll vissza.

Juhász úgy érezte, hogy minden vére a szívére tódul, mert egyszerre eszébe jutott a svábhegyi jótékony bazar, a hol mindenféle haszontalan lim-lom között a Transversalis Csatorna sorajegyét is árulgatták Budapest előkelő kisasszonyai. Juhász a szőke Papp Sárikáttól vett egy transversalis sorajegyét — egy kerek öt forintos adott érte — a cifra papírozt pedig még aznap este a hamutárolókkal, osokoládényulakkal és egyéb haszontalanságokkal együtt a könyves szekrénye alsó fiókjába dobta. Három hónap óta nem látta a sorajegyét — még álmlában sem gondolt arra, hogy a cifra papírosnak értéke is lehet — de most a hátán végig borzongott a sejtélem, hogy ő títotte meg a kétszáz ezer forintos főnyereményt. Mi lenne, ha ez az vegvetett papírfosszány viselné a keresett számokat? Juhász halotthalványon hajította föl az úres kávéoszeszt, de később megint urrá lett benne a józanság és a hidegvér.

— Ostobaság, — mondta, — miért éppen én lennék a ki főnyereményt megütötte? Félmillió ember vásárolta a Transversalis Csatorna sorajegyét és Fortuna istenasszony éppen engem szemelne ki arra, hogy a kabátomba kapaszkodjék.

Isagotlan ment végig a tengerparton, (meszsziről ide osillogott az Estrella-nyaraló bádortornya), de miközben sétapálcájával az olajfákat ütögette, megint az előbbi, bolondos gondolatok osikkástak végig a velején. Neme nagyon is valószínű, hogy az övé a szeren-

osés sorajegy? A többiek bizonyára pontosan figyelemmel kísérték a huzás napját — melyik szegény ördög nem hiszi, hogy egyszer berepül ablakán a kétszáz ezer forint? — és talán ő volt mindannyi közt az egyetlen, a ki sorajegyét kördömbösen a sába lépte. Föl lehet-e tenni, hogy kétszáz ezer forintnak nem akadt volna három hónap alatt gazdája? Juhász úgy érezte, hogy a tengerparti sziklak táncolnak a lába alatt, mert egyszerre megosapta a remény, hogy gazdag emberré lett. Mig az egyik padon fáradtan helyet foglalt, dobogó szívvel gondolt a kedves papírosra, mely porosan, elfeledve pihen a könyves szekrénye fiókjában.

— Ma huszonkilencsedike van, — mondta magában fogvaosogva, — és ha a sorajegyét holnaputánig be nem váltom, üthetem ugyanottal a pénz nyomát. Ha ma este a vasútra nem álök, elkéstem a terminust és a gadságot.

És elszántan, most már véglegesen megnyugodva abban, hogy ő a nagy sorajáték nyertese, már a gondolatától is szinte részesen folytatta:

— El fogok utazni az éjszakai gyorsvo-

nattal. . . A lenyugvó nap, mely violaszín sávok közt merült el a tenger sötétké vizébe, e pillanatban végigaranyozta megegyszer az Estrelle-nyaraló bádortornyt és Juhásznak most eszébe jutott a szép Faragóné, a holnapi légyótt és az a komoly fogadalom, hogy szerelméért minden áldozatra képes. . . Mi lesz a holnapi találkával? Juhász összegombolta a fekete kabátját és így szólt magában egy bölos ember józanságával:

— A szép asszonyt még harmincegyedi-

kal megtoldani. A nagy konzepeziókat, a kolosszális munkaerőt, a soha el nem fáradó szorgalmas nagy elődétől örökölte és meg kell adni, hogy báró Dániel, a grand seigneur aki valóban nem szorult rá, a legszorgalmasabb és a legmunkásabb hivatalnok a tárcaájának.

Mellette áll egy jól iskolázott hivatalnoki testület, melynek élén Vörös László államtitkár és Ludvigh Gyula miniszteri tanácsos a legjobb példával járnak elől. Az előbbinek jut a minisztérium összes teendőinek elintézése, tárgyalása és előkészítése és szinte szerencsésnek kell nevezni Dániel kezét, amely ilyen munkatársat tudott szerzeni.

Midőn tele vagyunk dícsérettel a magyar közlekedésügy e három kitűnő férfia iránt, tesszük ezt abból az okból, mert Bécsből egy kísérleti léggömböt bocsátottak fel, melynek nem volt más célja, mint egy külön közlekedési minisztérium lanstirozását megkísérlni. A kereskedelemügyi minisztérium ketté osztásáról akartak tudni és a magyar főrendiház egyik tagját már meg is nevezték, mint leendő magyar forgalomügyi minisztert, a la G u t e n b e r g vasuti miniszter Ausztriában.

Az eddig is kipróbált megbízható értesülések alapján biztosíthatom, hogy e híresztelésekből egyetlen szó sem igaz. A tárcza ketté osztása sem szükségessé nem lett, sem kilátásba nem vétetett. A legjobb bizonyítékot arra, hogy e minisztériumban új szervezést nem terveztek s nem tervezhetek, annak éppen a mostani kitűnő szervezete szolgáltatja, amely lehetővé tette, hogy a magyar államvasutak a millenniumi esztendőben épenséggel dícséretre méltó sikerrel működtek. Arról az óriási forgalomról, melylyel az államvasutak ez évben megbirkóztak, csak félig-meddig találó képzeletet alkothatunk magunknak, ha meggondoljuk, mily roppantul lezártított díjak mellett értel el mégis majdnem hat millió frtra rugó több bevételt. Es sehol sem volt panasz pontatlanság, rendellenesség, vagy egyéb viaszág miatt, mindenütt rendes ellátása a teendőknek és szinte bámulatos vezetése az ezerkaru szörnynek.

A kereskedelemügyi minisztériumnak fent említett három vezető személye teljes igényt

tétul is megtalálom, de a kétszáz ezer forintot nem találom meg, ha az éjszaka utra nem kelek. . .

A Transversalis Osatorna sorajegye érintetlenül ott hevert az alsó fiókban és mikor Juhász a portengert lefújta róla, egy peroxigőrült tánczot jártak előtte a sorajegy fekete számai. . . . Mikor utóbb annyira magához térte, hogy az arabs számjegyeket fölismerte, elszorult szívvel győződött meg, hogy Fortuna istenasszony is csak kacser teremtés, mint a többi. A szám ugyanis közel járt a főnyeremény számához — a 38-as helyett a 97-es volt — de a sorozat szám körülbelül kétszázötvenkilenczeszerrel haladta túl a 4529-et, . . . Juhász sédülő fölvel bámult egy darabig a sorajegyre, de astán egyszerre fölülkerekedett benne a könnyűvérű, gondtalan bohém. . .

— Nevetséges, — szólott magában megvigasztalódva, — csak nem vagyok még annyira együgyű, hogy főnyereményekre szoroljak. . . .

De a mig sötét, naftalinos lakásán végig haladt, a lelkében szomorú melancholiával szólalt meg a mindegyikünkben ott rejtőzködő filozófus:

— Azt mondtam, hogy minden áldozatra képes lennék érte és lám, még a remény egy vékony foszlányáról sem tudtam letenni a kedvéért. A világ legszebb asszonyát hagytam cserben, hogy egy félmilliomodrész valószínűség után szaladjak. Hol vannak a keresztes vitézek, akik az imádott nő egy szalagjárt téték kocakára az életüket? . . .

szerzett magának működésével a nemzet nem muló elismerésére és a nemzet bizonynyal bosszúsággal és elkeseredéssel fogadná, ha a mai erős és biztos szervezetet csak gyengén is megráznák.

Oly sok intézmény létezik, amelyre ráférnének a reformok, hagyjuk tehát a vak reformbuzgóságtól érintetlenül a kipróbált és bevált intézményeket.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, december 7.

Ma kezdte meg a képviselőház tulajdonképpen a tárgyalásait. Sok nagy munkája során az indemnity javaslat az első a melyet le kell tárgyalnia. Ez a munka a szokott formák közt folyt le, az új Ház egészen a régi munkáját végezte. Új ugyan a felzárulók közül mindössze is a néppárti Major Ferencz volt, de ő is a régi nótát variálta, hogy nem bizik a kormányban, s ennél fogva nem szavazza meg az indemnitást, mert az bizalmi kérdés. Ezt hirdette Komjáthy Makfalvay és Szalay Károly is. Velük szemben helyesen fejtette ki a valódi álláspontot Péchy Tamás, a ki ma nemcsak pártatlan volt a maga párt nélkül valóságában, de tényleg a pártatlan igazságot védte, hangsúlyozván, hogy az indemnitást az országnak, s nem a kormánynak szavazzák meg.

Hatásosan és erővel felelt meg az ellenzéki vádakra Lukács László pénzügyminiszter, mire a ház a javaslatot elfogadta.

Az ülés kezdete délelőtt 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Eszterházi, Josipovich, Lászar Arpád.

A kormány részéről jelen voltak: Bánffy Dezső br. miniszterelnök, Lukács Gyula, Darányi Ignác, Dániel Ernő, Erdély Ignác, Perczel Dezső, miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja Vörös államtitkár levelét, ki két helyen lévén megválasztva az óbudai mandátumáról a két helyen megválasztott Lukács Mihály államtitkár a halasi mandátumról mond le.

Az új választások megejtéséről az elnökség fog intézkedni.

Bemutatja továbbá a múlt országgyűlésről elintézetlenül maradt és azóta beérkezett kérényeket és feliratokat.

Kirúdták a kérvényeket.

Münnich Aurél előadó betérjeszti a védőbizottság jelentését az új megajánlásról s más kisebb javaslatról.

Annak idején napirendre tűzik.

Biedermann Dezső mandátums ellen beadvitot, melynek a 9-ik bíráló bizottságba utasították.

A bíráló bizottságok még fel nem eszettek tagjai esküdtek fel ezután.

Az indemnity

Hegedűs Sándor előadó ismerteti a javaslatot hangsúlyozva annak szükségét az államháztartás zavartalan működésére nézve s ezért azt bővebben indokolni nem látja szükségesnek. Ajánlja a haznak a javaslat elfogadását. (Helyeslés.)

Komjáthy Béla pártja nevében kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadják el, mert ők a javaslatnak nem pénzügyi oldalát tekintik, hanem a politikai bizalom szempontjából ítélik meg. Nézete szerint a kormány felhatalmazást nem kérhet, mert a kényszer helyzet az ő saját mulasztása folytán jött létre, azt a kormány öntudatosan idézte elő. (Helyeslés balról.)

A miniszterelnök a múlt országgyűlés alkalmával azt mondta, hogy ő keresett garanciákat a költségvetés letárgyalásának lehetőségére, és nem találta. Kérdi tőle, hol kereste azokat a biztosítékokat? (Ugy van! balról.) Az ő pártjánál e garanciákat a miniszterelnök nem kereste, de ha kereste volna sem találta volna meg.

A magyar parlament az indemnityt minden bizalmi kérdésnek tekintette s ettől ők eltérni nem fognak soha. Bizalmatlansággal viselkednek a kormányt iránt, közjogi álláspontja és belkormányzati működése miatt. Olyan kormánynak, mely a 67-es alapon áll, a kormányzás eszközeit megszavazni pártja nem hajlandó. Ez a kormány minden ténykedésében önértet nélkül jár el. (Ugy van! a szélsőbalon) még a 67-es jogalapon lehetséges jólélet sem érzi el.

A kormány iránt belkormányzati tevékenysége miatt sem viseltetnek bizalommal. Hivatkozik a lefolyt választásokra. (Halljuk! Halljuk!) Ezekhez a választásokhoz hasonlók még nem folytak le ebben az országban, mert ezek valóságos hadjáratok voltak. (Helyeslés a szélsőbalon.) Nézete az, hogy ez a kormány nem az ország közvéleményére, hanem a parlamentet nem az ország közvéleményére törvényes kifejezője s ezért tekintélye nem is lehet.

Elnök figyelmezteti a szónokot, hogy a ház tekintélyét sértő kifejezés használatát a házszabályok tiltják s ezt a tilalmat a kérdések szempontjából senkinek sem szabad megszegni. (Elénk helyeslés jobb felől.)

Komjáthy Béla az elmondottak alapján az indemnityt nem szavazza meg. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Makkfalvay Géza szerint semmi ok sem forgott fenn arra nézve, hogy a kormány indemnityt kérjen. Az indemnity megszavazásának feltétele az bizalom, s a pártja szemben a kormány iránt bizalommal, s ezért fenntartva magának azt, hogy bizalmatlanságát más alkalommal indokolja, kijelenti röviden, hogy a nemzeti párt az indemnityjavaslatot nem szavazza meg. (Helyeslés balról.)

Szalay Károly nem szavazza meg a javaslatot, mert a 67-es alapon álló kormánynak a kormányzás eszközeit megadni nem hajlandó. Ha igaz a mit az előadó mondott, hogy tudniillik a kormány kényszerhelyzetbe jutott, akkor a javaslatot még kevésbé szavazza meg, mert ő a kormányt kényszerhelyzetből kiségiteni nem hajlandó.

A kormány nézete szerint még a 67-es alapon sem teszi meg mindazt, a mit az ország tekintélye érdekében megtehetne. Utal a millenniumi ünnepekre, melyek nem a magyarok ünnepeik voltak, daczára annak, hogy a mi anyagi áldozataink árán rendezték.

A javaslatot nem szavazza meg. (Helyeslés balról.)

Major Ferencz a néppárt nevében kijelenti, hogy a javaslatot nem szavazzák meg.

Péchy Tamás: Az előtte szólók pártjuk nevében szóltak, neki nem lévén pártja, csak a maga nevében beszél. (Derűltség) Ő nem osztja az ellenzék véleményét s az indemnityt megszavazza, mert az a vezető, hogy azt nem a kormánynak, hanem az országnak szavazza meg.

A vitát bezárták.

Lukács László pénzügyminiszter a felhozottakra tett néhány észrevételt. Hangsúlyozza a kormány régi álláspontját, mely szerint az indemnityt az legkevésbé tartja alkalmasnak arra, hogy azt a politikai bizalom szempontjából mérlegeljék, mert itt egyedül az állami szükség az irányadó.

Nem fogadhatja el azt az ellenvetést, hogy a kormányt maga idézte fel a jelenlegi kényszerhelyzetet. A kormányt ugyanis már szep-tember hó elején betérjesztette a költségvetést s nézete szerint ezzel megtette azt, a mit kötelessége volt megtenni. Sajnos azonban nem látta biztosítottak a költségvetés idejekorán való letárgyalását, mert a felosztás közben álló ház nem rendelkezhetett azzal a higgadsággal, mely e munkálathoz szükséges. Ezért határozta el magát a kormány az országgyűlésnek a megbízólevelek lejártá előtti felosztására.

Végül kéri a házat, fogadja el az elkerülhetetlenül szükséges javaslatot. (Elénk helyeslés jobbról.)

Komjáthy Béla személyes kérdésben szól. Kijelenti, hogy ő nem mondta azt, a választásokra állami pénzt költöttek volna, a miniszter tehát félre értette őt.

A szavazás.

A ház a javaslatot általánosságban és részleteiben elfogadja.

Megyei és városi közügyek.

Közigazgatási bizottsági ülések.

— Saját tudósítinktól. —

A megyénél.

Aradvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta december havi ülését, melyen Fábrián László főispán elnöklése alatt megjelentek: Szathmáry Gyula alispán, Vörös Vidor t. főügyész, Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő, Krausz József kir. pénzügyigazgató, Pecsán Sándor árvaszéki elnökhelyettes, Issekutz Károly dr., Pareoz György kir. ügyész, Barkass Kálmán közgazdasági előadó, Baczó Frigyes kir. főmérnök, — Bohus István báró, Zselénszky Róbert gróf, Selymossy Lajos báró, Ormos Péter és Bánhidny Antal báró választott bizottsági tagok, — végre Dalnok Nagy Lajos főjegyző, Lengyel Sándor dr. és Oppe Péter dr. megyei aljegyzők, mint alispáni előadók.

A szakeladók szokásos jelentéseit kivétel nélkül tudomásul vette a bizottság. Altalánosabb érdekű mozzanatok e jelentésekben a következők:

Az alispán jelenti, hogy a személybiztonság egy Kisjenő községben felmerült gyilkossági esettel, a vagyonsbiztonság pedig 9 kisebb lopási esettel volt megzavarva. A sertesvétség 32 helyen megszünt úgy, hogy jelenleg még 87 községben uralg.

Issekutz Károly dr. főorvos jelentése szerint a közegészségi viszonyok kielégítőek voltak, a betegmozgalom kisebb volt és a meghaltak száma is csökkent 8-al. Roncsoló toroklabb 8 helyen fordult elő, 20 eset közül 8 hallálal. A védhímlőjást megyszerte kedvező eredményreife befejezték.

Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő jelenti, hogy Szathmáry Géza magyar-pécskai római katolikus plebános községi iskolaszéki elnökke történt megválasztása alkalmából a pécskai népiskolák szegénysorsu tanulónak segélyezésére 1000 korona összegű alapítványt tett. A bizottság elhatározta, hogy a nemeslelkű plebánoshoz ezért maga részéről is köszönő iratot intéz.

A pénzügyigazgató jelentése szerint az év november havában egyenes adóban 268,391 frt 62 1/2 kr., hadmentességi díjban 12,558 frt 24 kr., és közösökösönben 22,879 frt 66 kr. folyt be, egyenes adóban 82,999 frt 333 krral és hadmentességi díjban 2061 frt 09 krral több, mint 1895. év hasonló időszakában. Közvetett adókból és jövedelmekből 98,963 frt 98 1/2 kr. bevétele volt a kincstárnak, 15741 frt 06 krral több mint múlt év november havában.

Baczó Frigyes kir. főmérnök panaszolja, hogy a tartós esőzések úgy az állami, mint a törvényhatósági utakat nagyon megviselte és habár nagyobb közlekedési akadály nem is merült fel, a közlekedés mégis nehézkessé vált.

Mintegy 30—40, többnyire kisebb jelentőségű, közigazgatási ügyet tárgyalt ezután a bizottság.

Két szabadságolási kérvény is volt: Kovács József borosjenői járási irnok betegség okából három havi, Králik József vilagosi szolgabírói irnok pedig 4 heti szabadságidőt kér hasonló okból. Mind a kettőnek megadták.

A közigazgatási bizottság évi jelentésének szerkesztésére egy albizottság választott. Az albizottságnak Fábrián László főispán less az elnöke, tagjai: a szakeladók, továbbá Várhelyi Béla, Naohnbél Odön, Bánhidny Antal br. és Ormos Péter bis. tagok.

A törvényhatósági ipartanács újalakítása került ezután sorra. A közigazgatási bizottság titkos szavazással jövő évre is Fálly János m.-pécskai, Tamásy András, Balog Sándor és Niki Lázár pankotai iparosokat választotta be a tanácsba. — Az első kettőt rendes tagokul, az utóbbiakat pótagokul.

Más általánosabb érdekű tárgya nem is volt az ülésnek, melynek végeztével az erdei kibágási, gyámügyi felebbviteli és pótagó fel-szólamiási albizottságok tartottak rövid ülést.

A városnál.

Arad esab. kir. város közigazgatási bizottsága tegnap délután 4 órakor tartotta meg

december havi ülését Fábrián László főispán elnöklése alatt a városháza tanácstermében.

As ülésen jelen voltak: Salacz Gyula polgármester, Institóris Kálmán főjegyző, Posgay Lajos dr. főorvos, Pareoz György kir. ügyész, Kádas Kálmán adóügyi tanácsos, Baczó Frigyes kir. főmérnök, Urbányi Béla árvaszéki ülnök, Hász Sándor, Schusztér Illés dr., Bing Vilmos, Krausz József pénzügyigazgató, Vizer Péter, Szalay Antal, Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő, Perger János tiszti főügyész, Marschall Lajos dr., Szilágyi Ede dr., Müller Károly, Múlek Lajos dr.

Az elnök megnyitván az ülést, a polgármester felolvasta a havi jelentést, melyet a bizottság tudomásul vett.

Krausz József pénzügyigazgató jelentését tudomásul vették. E szerint az elmúlt november hóban befolyt vegyes adóban 107159 frt 48 és fél kr., hadmentességi díjban 789 frt 74 kr., vagyis az előző hónappal szemben az egyenes adóban 13327 frt 6 és fél kr. és a hadmentességi díjban 94 frt 61 kr. többlet; befolyt továbbá a közvetett adók és jövedelmekben 528180 frt 73 kr. vagyis az előző hónap-hoz 105452 frt 80 1/2 kr. többlet.

Baczó Frigyes kir. főmérnök jelentette, hogy a törvényhatósági utak a rossz időjárás folytán nagyon megrongálódtak ugyan, a közlekedés azonban nem szenvedett nagyobb mérvű fennakadást. Tudomásul szolgált.

Posgay Lajos dr. főorvos jelentése szerint az egészségi állapotok a múlt havihoz képest rosszabbodtak a főleg a vörheny lépett fel veszélyesebb arányban. Tudomásul vétetett.

Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő jelentése, mely szerint a közoktatásügyi miniszter Mihájlovics Hermin aradi munkaképtelen tanítónének szeptember havától kezdődőleg évi 300 frtot engedélyezett s hogy a városi községi iskolákban a tanítás november hóban zavartalanul folyt, tudomásul szolgált.

Pareoz György kir. ügyész jelenti, hogy a kir. törvényessék fogházában letartóztatva volt november hóban 106 férfi és 14 nő. jogérvényesen elítéltetett 63, felebbezés alatt áll 12, vizsgálati fogságban van 45. A foglyok közül 6 betegülés történt. Tudomásul vétetett.

Urbányi Béla árvaszéki ülnök jelentése az árvapénztár álladékaról, tudomásul vétetett.

Egyes apróbb ügyek elintézése után elnököl főispán az ülést bezárta.

Folytatólagos sorrendje

az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1896-ik évi decz. hó 9-ik napján délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

30. A tanács jelentése Varga Józsefnek a várostól bérelt új terem utcai telek bérletének Mihalik Józsefre való átruházása iránti kérvénye tárgyában.

31. U. az Rozsiu Jovánal, Kása Jánossal, Toth Mátyással, Kurticsán Todorról és Osztóin Arszával városi földek bérlete iránt kötött szerződések jóváhagyása iránt.

32. U. az az 1897. évi légszesz világítási naptár megállapítása iránt.

33. A polgármester előterjesztése a legtöbb adóírszótó bizottsági tagok 1897 évre érvényes névjegyzékének kiegészítése iránt.

Arad, 1896. évi december hó 7-én.

Kiadta

INSTITÓRIS KÁLMÁN,
főjegyző.

A polgármester jelentése.

— November hóról. —

Az 1896. év november havára vonatkozó jelentésemet van szerencsém a következőkben előterjeszteni: a közegészségi viszonyokban változás alig volt észlelhető s azok általában kielégítőnek jelezhetőek. A hurutos betegülések ugyan szaporodtak, ellenben a ragályos-járványos bajok korlátolt számban mutatkoztak. Az összes halálozások száma 7-el, a városi illetőségűeké 4-el emelkedett.

Az észlelt kóralakok közül a hurutos-lobos légzőszervi bajok, a gümőkóros és a csuzos betegülések voltak a leggyakoribbak.

A zord időjárás hatásaként a fertőző be-

tegségek kissé sürűbben jelentkeztek, nevezetesen a difteritisz az előző havi 9 esettel szemben 12 új esetben állapított meg, melyek közül egy halállal végződött. Difteritisz beteg volt kor szerint: 1—5 évig 10, 6—10 évig 1 és egy 11 éves; városrészek szerint: a belvárosban 6, az Erzsébetvárosban 3, Sarkadban 1, Gájban 2.

Szaporodott a vörheny is, melynek jelenléte 7 ízben tapasztaltatott; egy beteg, aki még október hóban betegedett meg, meghalt. A tifusz az október hónapban észlelt fokon maradt; megbetegedett 14, kik közül 3 az október havi betegök közül 3-an meghaltak. A betegek között 4 gyermek és 9 felnőtt találtak, kik közül a belvárosra 5, az Erzsébetvárosra 5, az Újtelepre 2, a várra 2 esik. Az álhímlő 1 s a bárányhímlő 3 esetén kívül egyéb fertőző betegség nem észleltetett. A trachomás betegek száma volt október hó végén 12, szaporodott 3, gyógyult 5, maradt 10, a kórházban kezeltetik 4, idegen 2.

Elhalt összesen 113 egyén, 59 férfi, 54 nő; az elhaltak között helybeli 102, idegen 11. Baleset következtében meghalt 4, öngyilkosság előjött 6, halva született 7. A városi lakosság halálzási évi aránya 1000: 27.2. A megyei kórházban ápolgatott 380 egyén, az izraeliták kórházában 16, összesen 396, ezek közül gyógyult 127, javult 58, meghalt 17. Az ápoltak között helybeli illetőségű volt 34.

A népesedési viszonyok a múlt haviaknál kedvezőlenebbül alakultak, amennyiben a születések száma 27-el apadt. Elve született 126 gyermek, 61 fiu, 65 leány, törvényes 112, törvénytelen 14. A születések aránya 1000: 83.6. Házasság kötöttet 49.

A személy- és vagyonsbiztonság nagyobb mérvű büntetések által megzavarva nem volt. Az 57 esetben felmerült kisebb tolvajlás tettesei 46 esetre része ki nyomoztattak. A kihágási bíróságnál október hóról elintézetlen maradt 2 ügy november hóban befolyt 293, elintézés alatt állott összesen 295, ebből elintéztetett 195, a bíróságokhoz áttétetett 99, tárgyalás alatt maradt 1. Letartóztatott, részben előállított 133 egyén, ezek közül elítéltetett 125, a bíróságoknak átadott 8, Kintasított 27. A kapitányi hivatal hatáskörébe tartozó kisebb kihágási ügy tárgyalgatott és elintéztetett 20. Letartóztatva volt 122 egyén, eltilonoztatott 6, rendőrileg büntéttetett 54.

A bejelentési hivatalnál bejelentetett 2819 beköltözés és 2024 kiköltözés. Bejelentés elmulasztásával büntéttetett 402 egyén. Bejelentetett s nyilvántartásba vétetett 989 cseléd és 354 gyári munkás. A vendéglőkben szállva volt 1158 utas. Szolgálati viszonyból eredő panasz tárgyalgatott 196, büntéttetett 13 cseléd.

A kapitányi hivatalnál, mint iparhatóság nál iparigazolványt nyert 15 iparos, 9 kereskedő, iparát áthelyezte 3 iparos, 4 kereskedő, megszűnőtte 13 iparos, 8 kereskedő. A tanonos lajstromba bejegyeztetett 3 iparos, 10 kereskedő ta onoz, felssabadult 2 iparos, 7 kereskedő tanonos. Iparkihágási ügy tárgyalgatott 9, büntéttetett 4 iparos. Munkakönyvet kapott 11 segéd, azzal jelentkezett 77, ideiglenes igazolványt nyert 6, azzal jelentkezett 6.

A városi szegény ápolában elhelyezve volt 62 egyén, november hóban felvétetett 2, maradt e hó végén 64. Elelmezésükre 1888 adag meleg étel ugyan annyi adag kenyér szolgáltattott ki.

A havi segélyben részesített szegények száma volt 431, november hóban felvétetett 18 a segély megszüntetve lett 7-nél, maradt a hónap végén 437.

A város közönsége által tartott árva és lelencz gyermekek száma volt 58.

Nem a város közönsége által tartott, dajkaságba adott gyermekek száma volt október hó végén 132, novemberben bejelentetett 10, anyjának visszaadott vagy más helyre vitétt 11, maradt a hó végén 131.

Tíz 4 esetben volt, nagyobb arányokat, azonban egyszem öltött.

A községi bíróságnál elintézetlen maradt október hó végén 111 ügy; novemberben befolyt 1452, összesen elintézés alatt állott 1563, ebből elintéztetett 1388, tárgyalás alatt maradt 175, végrehajtás foganatosított 117, árverés tartatott 2.

A katonai ügyek szabályszerűen véztettek. Tartózkodásra és távozásra jelentkezett 180 közös hadseregbeli és 71 honvéd tartalékos. Utóállított 6 helybeli, 1 idegen illető-

ségű hadköteles. Onként besoroztatott 2. A póttartalékba áthelyeztetett 8. Elbocsájtott 1. A város terhére vendéglőkben elszállásoltatott 1 tábornok, 6 törzstiszt, 12 főtiszt, 1 hadapród s egy havi dijas altiszt.

Utak és utcák javítására felhasználtatott összesen 592 kézi közmunka napszámos.

A vízvezetési viztorony teljesen készben van.

A fa- és fémpipar iskola, valamint a templomutcai leányiskola vízvezetési és csatornázási berendezése elkészült, a templomutcai és a Kossuth-utcai fiúiskolákban pedig a befejezéshez közel áll.

As adóbehajtás eredménye rendkívül kedvező volt.

Befolyt állami adó 107172 frt 48 és fél kr, leiratott 1243 frt 69 kr, összesen 108416 frt 17 és fél kr, hadmentességi díj 780 frt 71 kr, jog- és helyegilleték 1141 frt 25 kr, községi adó 87761 frt 84 és fél kr, leiratott 372 frt 27 kr, összesen 38153 frt 61 és fél kr, utadó 4156 frt 50 kr, leiratott 102 frt 28 kr, összesen 4258 frt 68 kr, átírási díj 1748 frt 51 kr, iparkamarai díj 80 frt 48 kr, idegen közadó 1168 frt 46 kr, leiratott 5780 frt 67 kr, összesen 6944 frt 18 kr.

Az árvapénztár forgalma volt bevételben a múlt havi maradvánnyal együtt 278437 frt 47 és fél kr, kiadás 29866 frt, maradvány 269071 frt 47 kr.

A házi pénztár bevétel volt 106648 frt 16 és fél kr, kiadás 51122 frt 15 kr, összesen 55 ezer 626 frt 01 és fél kr.

Az utadási alap bevétel volt 6548 frt 66 kr, kiadása 6332 frt 70 kr, maradvány 210 frt 66 kr.

A védgát építési alap állása volt 3652 frt 80 és fél kr.

A különféle alapok bevétel volt 876098 frt 08 és fél kr, kiadás 20699 frt 04 kr, maradvány 355394 frt 04 és fél kr.

Közevetvám befolyt 4446 frt 44 kr, helypénz 5125 frt 95 kr, partvám 212 frt 85 kr, összesen 9785 frt 24 kr, kiadás volt 1082 frt 55 kr, maradt tiszta jövedelem 8702 forint 69 kr.

A mértékhitelítő hivatalnál hitelesített 87 drb folyadék mérték, 912 drb hordó, 29 drb száraz tárgymérő, 1 drb mérleg, 70 drb súly. — Hitelesítő díj befolyt 265 forint 04 krajczár.

Az állategészségügy kielégítő volt. — A hasznos házi állatok között ragadós, vagy járványos betegség nem észleltetett.

Arad, 1896. évi deoz. hó 5-én.

SALACZ GYULA s. k.
királyi tanácsos, polgármester.

IDÓJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 752.2 milliméter. délután 2 órakor 754.6 milliméter. Néműrészek: reggel 7 órakor 0° + 5.8, délután 2 órakor 0° + 10.8. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 5, délután 2 órakor DK. 4. Felhőzet: reggel borult, délután félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter.

IDÓJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Deczemher 8. —

Helyenként csapadék. — Hőmérséklet.

HIREK.

Arad, december 8.

Venatok indulása

Venatok érkezése

ARADRÓL:

Budapestre gyv. reg.	8.18
svv. du.	11.20
svv. este	3.56
Csabára (péntek) da.	12.—
Szolnokra vv. reg.	5.10
Tóváros svv. reg.	6.30
svv. du.	4.02
svv. este	7.02
Soborszra vv. du.	2.30
Temesvárra svv. reg.	6.20
svv. du.	11.25
svv. este	5.—
Szegedre svv. reg.	4.45
svv. du.	3.46
svv. este	4.10
Brádra svv. reg.	6.59
svv. du.	11.55
svv. este	4.50
Kétegyháziig du.	2.32

ARADRA:

Budapestről svv. reg.	6.05
svv. du.	8.55
svv. este	6.52
Csabáról (péntek) reg.	7.—
Szolnokról svv. reg.	9.10
svv. este	10.55
Tóvárosról vv. reg.	6.54
svv. reg.	8.03
svv. du.	10.50
svv. este	8.55
Radnáról tv. du.	8.12
Temesvárról vv. du.	10.48
svv. du.	3.44
svv. este	10.58
Szegedről svv. da.	8.38
svv. este	6.42
svv. éjjel	10.25
Brádról svv. du.	8.03
svv. da.	11.05
svv. este	6.25
Kétegyháztól de.	12.50

Deczemher 8. Kedd. Róm. kath. naptár: Boldogasszony fogantatása. — Protestáns naptár: Boldogasszony fogantatása. — Görög-keleti naptár (november 26.): Alipius. — A hold kél 7 óra 37 pereskor, nyugszik 4 óra 7 pereskor. — A hold kél 11 óra 20 pereskor, nyugszik 8 óra 33 pereskor.

Deczemher 9. Szerda. Róm. kath. naptár: Leokádia. — Protestáns naptár: Leokádia. — Görög-keleti naptár (november 27.): Jakab, Pál. — A nap kél 7 óra 38 pereskor, nyugszik 4 óra 6 pereskor. — A hold kél 11 óra 42 pereskor, nyugszik 9 óra 48 pereskor.

Deczemher 8. Az aradi gazdasági egyesület ülése délelőtt 10 órakor (Kereskedelmi kazárja).

Deczemher 9. Aradvárosi közgyűlés délután 4 órakor.

Deczemher 31. A „Szárnyaskörök” dalkör Sylvester-estéje (Fehér Kereszt).

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjmentes. Kéltésy-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 2—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— Lapunk legközelebbi száma a mai ünnep miatt csütörtökre, f. hó 10-én jelenik meg.

— Boldogasszony fogantatása. A poétikus karácsonyi ünnepnek mintegy előhírnöke az a Mária-ünnep, melyet ma kedden ül meg a kath. egyház. Ez ünnep Mária fogantatása misztikus titkának emlékeztetőre van rendezve. Ez alkalomból fényes istentisztelet lesz a minoriták aradi templomában is, a hol az ünnepelő misét Csák Csirjék dr. tartományi rendfőnök mondja.

— Városi közgyűlés. Aradváros köztörvényhatósági bizottsága deczemher havi rendes ülését holnap, szerdán délután 4 órakor tartja. E helyen is felhívjuk a köztörvényhatósági bizottsági tagok figyelmét a közgyűlésre, melynek tárgysorába néhány érdekes ügy is fel van véve.

— A törvénykezési palota. Az aradi új törvénykezési palota építése tárgyában az előintézkedések végleges befejezést nyervény, az építés jövő évi április havában leendő megkezdésének mi sem áll már útjában. Az épület tervrajza, melyet Wagner Gyula budapesti műépítész kiváló szakértelemmel készített, mindenben megfelel a modern korzak igényeinek, melyeket törvénykezési épületnél figyelembe vesznek. A tervszerint az épület két részből áll: a törvénykezési palotából és fogházból. Az előbbi hatalmas négyszögben építik, a fogház pedig ugyanoly magasságban, mint a törvénykezési palota, a palota belsőjében állítatik fel. Az igazságügyi palotában nyer elhelyezést a törvénykezés minden ága, ugymint a törvényszék, járásbírószék, ügyészség és telekkönyv. A földszint 44 szobára és 12 előszobára, az első emelet 35 szobára és 9 előszobára lesz berendezve, ide van tervezve továbbá az új büntető törvény által kiltatásba helyezett esküdtészi intézményhez szükséges terem és még három tárgyalási terem. A második emeleten az irattár, kiadó, iktató és egyéb hivatalok helyeztetnek el. A palota különben akként van berendezve, hogy abban 17 tvezéki és 9 jbirósági bíró nyerhet külön szobát. A törvényszéki elnök hivatali helyisége 4 szobából fog állani, s az összes helyiségek vilanyvilágításra és légfűtésre rendeztetnek be. A palotának két bejárata lesz, az egyik a Maros-utosa, s másik a kiskörút felől. A fogházépületben őrlaktanyát, két munkatermet, külön a férfiaknak és külön a nők részére állítanak fel, azonkívül lesz a fogházfelügyelők részére lakás és egyéb mellékhelyiségek, valamint egy kórház. A fogház 350 fogoly befogadására van berendezve s e célból beállítanak 140 magánzárkát, 6 zárkát 2—2 fogoly és 39 zárkát 5—5 fogoly részére.

— Bogdán Virgil dr. városi képviselő. A jószáshelyi kerület volt országgyűlési képviselője Bogdán Virgil dr. aradi ügyvéd beadványt intézett Aradmegye alispánjához, melyben a megyénél birt törvényhatósági bizottsági tagságáról lemondását jelentette be. Bogdán dr. ugyanis Arad szab. kir. város leg-több adót fizető bizottsági tagjának 1897.

évre érvényes névjegyzékében is fel van véve s — miként kimondó levelében maga is kijelenti — eszentul a város törvényhatósági bizottságában óhajlja tagsági jogát gyakorolni.

— Erdészeti bizottsági ülés. Aradmegye közigazgatási erdészeti bizottsága tegnapi délután 2 órakor ülést tartott az alispáni hivatalban jelen voltak: Szathmáry Gyula alispán elnöke alatt S á g h y Kálmán dévai kir. erdőfelügyelő, F o t h y Nándor kir. főerdész, az aradi erdőgazdálkodás vezetője és L e n g y e l Sándor dr. megyei aljegyző mint bizottsági jegyző. Az ülésen kisebb jelentőségű erdészeti folyó ügyeket tárgyaltak.

— Hieronymi a szegényeknek. Aradváros képviselőjének mindenre kiterjedő jószágos figyelve nem feledkezett meg azon humanus egyletekről, melyek évenként annyi áldásos működés fejtenek ki. Hieronymi Károly egyéniségének vonzó, megnyerő jellemét csak növeli az a bőkezű adomány, melyet Aradon tartózkodása alkalmával a polgárok jólétét czélzó egyesületek rendelkezésére bocsáj-ott. Háromszázötven forintot adott át ugyanis S a l a c z Gyula polgármesternek azon czállal, hogy az általa megjelölendő egyesületek között arányosan ossza meg. Ilykép az aradi jótékony nőegyesület 100 frtot, az aradi polgári jótékony nőegyesület 100 frtot, az israelita nőegylet 100 frtot és az israelita nőegylet népkonyhája 50 frtot kapott.

— Az aradi árvaház. Az aradi polgári jótékony nőegyesület tudvalevőleg a várossal egyességet kötött a városi árvaház vezetése és kezelésére nézve. Ezt az egyességet már a belügyminister is jóvágyta. Epen azért a napokban írta alá ősv. P u r g l y Jánosné egyesületi fővédő asszony az egyességet. A január hóban tartandó városi közgyűlés meg fogja választani az árvaház igazgatóját és azokat a bizottsági tagokat, a kik a nőegyesület választmányával együttesen fogják kormányozni az árvaházat.

— Megfelelő bizottsági tagválasztás. Mult hó 25-én a megye több kerülete egy-egy törvényhatósági bizottsági tagot választott elköltözött vagy elhalt tagok helyébe. Ezek között volt Kis-Pereg is, hol F a r k a s Sándor választatott meg. Ugy látszik azonban, hogy a kerületben a választásnak ezen eredménye nem találkozott általános tetszéssel, mire abból lehet következtetni, hogy több választó polgár tegnapi kérvényt nyújtott be a megye igazoló választmányához, kérvén, hogy a választást semmisítse meg. A kisperegi elégedetlenek legtöbb panassa a választás ellen az, hogy a választási határnapot nem publikálták kellőleg a kerületben úgy, hogy a választók egyrésze meg sem jelenhetett az urna előtt. Az igazoló választmány legközelebb fog összeülni, elbírálandó a Kis-Peregen ejtett sérelmet.

— A nőegyesület nem mulat. Az aradi polgári jótékony nőegyesületnek az idén 5 védő-asszonyát ragadta el a halál. Ezért elhatározták az egyesület intézői, hogy az elhunytak iránt való kegyeletből a farsangon nem fognak mulatságot rendezni, hanem külön kibocsátandó ivekben gyűjtik össze az egyesület pártfogóinak könyöradományait. Ezen ivekre előre is felhívjuk a humanizmus barátainak szives figyelmét. Hiszen a kik így adakoznak a legnemesebb cselekedésükben ugyis annál kevesebb anyagi hozzájárulással teszik, mintha egy béli mulatság közvetítésével tennék azt.

— Vadászatok a környéken. Nagy vadászat volt szombaton Pankótan hercege Szulkovszky uradalmában, melyen az aradi vadásztársaság számos tagja vett részt. A vadászat befejezésével mindannyian T a g a n y i Gusztáv kormányzó vendégszerető házának vendégei voltak. A vadásztársaság 164 nyulat és 2 rókat ejtett el. Péoska alatt a csalai erdőben az aradi vadásztársaság vasárnap rendezte.

zett vadászatot, melyen részt vett báró Szentkereszty György a hunyadmegyei főispán és fia, Fábrián László főispán, Fábrián Lajos törvényszéki bíró, Schöller Antal (Bécsből) Véghe Aurél, gróf Zichy huszárkapitány, Klobuszinsky (Margitka), dr. Isserkutz, Krasznay Elemér brádi főszolgabíró, Nachtnabel Odön, Dániel László, Baross Zsiga, dr. Institoris István, Párcz György, kir. ügyész, Millig József, Rusinszky Béla, Andrányi Károly, Rubineszky, Földes Kelemen, Boros Iván, Leszkai András, Schwöb Sándor, Lócs Rezső, Vukuleszku pécskai szolgabíró, Szathmáry Géza plébános, Kristóffy állomásfőnök, Folly pécskai földbirtokos, Simon Jenő. Dacára az esős időjárásnak a vadásztársaság körében kitűnő hangulat uralkodott. A vadásztársaság 247 nyúlal, 11 őzszel, 70 fácánnal és egy vaddisznóval tért haza. Szépen sikerült vadászat volt tegnap eleken Wittmann János országos képviselő vadászterületén. Ma pedig Nagyhalomgy vidékén lesz nagy hajóvadászat, melyre Aradról is számosan készülnek kirándulni.

Karácsony a kisedővóban. Róth Amália aradi óvónő az arena épületében lévő jó hírnevű kisedővó intézetében karácsony estéjén házi ünnepeket rendez, mely iránt a szülők körében már is nagy érdeklődés mutatkozik. Az óvónő a szülőkkel vállvetve működik közre, hogy a tervezett ünnepély minél szebb sikert arasson.

Kettős családi ünnep. Erdély Sándor igazságügyminiszter családjában tegnap kettős ünnep volt. A miniszter tegnap ünnepelte meg nejével ezüst lakodalmát, és ugyanazon napon vezette oltárhoz leányát, Máriát, Pálffy Elemér verseczi főispán. Az esküvő az egyetemi templomban folyt le, ahol Dassewffy Sándor osanádi püspök szentelte meg az ifjú pár boldog ifjúságát. Az ünnep fényes nagyszámú, a főváros legelőkelőbb köreiből megjelent közönség emelte. Az igazságügyminiszter családjához az ország minden vidékéről érkeztek üdvözlő táviratok.

A közigazgatási bíróság másodelnöke és tanácselnöke. A közigazgatási bíróságnak immár nem csak elnöke van. Wekerle kinevezését követte az alelnök és tanácselnök kinevezése. A hivatalos nap tegnapi száma Ludvig János pénzügyi közig. bírósági elnöknek a közigazgatási bíróság másodelnökévé és Szmracsányi Jenő, Sáros megye főispánjának a közig. bírósághoz tanácselnökké való kinevezését közli.

A szentesi sikkesztő lelkész. Röviden jeleztük már tudósítónk távirata alapján a botrányt, ami legutóbb Szentesen történt, ahol Pandovics Ödön görögkeleti lelkészt elfogják, mert nem tudott a hivatalos pénzeivel elszámolni. Levelezőnk az esetről most meg ezeket a részleteket jelenti: Pandovics Ödön görögkeleti lelkész az év júniusától volt pénztárosa Szentes város gymnáziumi bizottságának és iskolaszékének. Az első hónapokban buzgón végezte hivatali kötelességeit. Később azonban elkezdett utazgatni s október hónapban az is megessett, hogy lelkész létére még vasárnapokon sem volt itthon, hanem árva hagyta híveit. Már akkor felmerült az a kérdés, futja-e az elég szerény lelkészi javadalom a hónapokig tartó utazásokra, de a gyanu alakot még nem öltött, zoha tudták, hogy a gymnázium első félévi tandíja, ami 1700 forintra rug, a pénztárosnál van, DeceMBER eisején azonban, midőn a tanárok fizetését kiadta, a gymnázium igazgatójának nyugtáját visszaküldte s különféle mentegőzések alapján elhunza a kifizetését a hónap 4-ig. Ekkor azonban Vada Nagy Andor, Csongrád megye főispánja, akinek a dolog a fülébe jutott, kérdést intézett az igazgatóhoz hogy mi igaz a dologból? Meggyőződően a tényállásról, minthogy aznap ugyis közigazgatási vizsgálatot tartott Szentes város háztartásában; felszólította Pandovicsot is, hogy jelenjék meg a polgármesteri hivatalban, de ő a főkapitány föléhozására kijelentette, hogy szamáddal csak az iskolaszéki és a gymnáziumi bizottsági elnöknek tartozik, a főispánnak nem áll rendelkezésére. Erre a főispán Doroghy osendörhadnagyot szólította fel Pandovics elállítására, aki ezt meg is tette, bár Pandovics assal védekezett, hogy ő már nem

pénztáros többé, mert mindakét állásáról beadta lemondását. Esti kilenc órájában kezdődött meg a pénztárvizsgálat. Pandovics először azt mondta, hogy a pénzkészletet és az iratokat átadta már Buriánnak. Buriánt kérdőre vették s ő kijelentette, hogy egy kulcsosmórt és 800 forintot csakugyan átvett s azt a bizottságnak át is szolgáltatta. A vizsgálat alatt aztán kitűnt, hogy Pandovics az év június hónapja óta nem könyvelt el semmiféle bevételt és kiadást, okmányai pedig a legnagyobb rendtelenségben hevertek szanaszét. A vizsgálat eredménye az lett, hogy a bizottság mintegy nyolcezer forint hiányt konstataált, minek folytán Pandovicsot letartóztatták. Pandovics elbarátai tegnap már összegyűjtötték a hiányzó 800 forintot s dr. Szánthó Lajos le is tette ez összeget a polgármesteri hivatalban.

A levelek és a városok. A posta nem elégszik meg azzal, hogy fölveszi, elszállítja és kézbesíti a leveleket. Barmenyi legyen is a dolga, a statisztika csinálással is foglalkozik s ily módon kitér a többek közt azt is hogy mely városnak a lakossága ad föl és kap több levelet. Az átszámítás nem megy nehezen, s így a városok bizonyos sorrendbe kerülnek, s mi postánk kimutatása szerint az a város áll a legelső sorban, amelynek lakosaira fejenként ötven levélnél több esik egy év alatt. Ilyen város Magyarországon csak kettő van, Budapest és Fiuma. Ezek után mindjárt Zágráb következik, ahol egy-egy lakosra 45—50 levél jut. Azután három város van olyan, ahol a polgárok 40—45 levelet kapnak, ezek a városok: Kassa, Pozsony és Zengg. A következő csoportban (35—40 levél) Győr, Komárom, Nagyvárad és Temesvár foglalnak helyet. Aradon, Pécsen, Sopronban, Sz. Fehérvárott, Újvidéken, Eszéken, és Péterváradon minden lakosra 30—35 levél esik. A hátsó sorokban talál helyet a nagy Kecskemét, a nagyobb Szabadka, Marosvásárhely és Varsecz, mely városokban az emberek nem igen sokat leveleznek, mert egy-egy személyre csak 10—15 levél jut. Utolsó helyen — márt. i. a törvényhatósági városok között — Ivanics-vár van, a hova öt levél esik meg.

A nazarénusok és a honvédelmi miniszter. A minap irtunk a honvédelmi miniszternek határozatáról, amelyben a szegedi nazarénusok kérése ellenére kimondja, hogy minden nazarénus katona, aki börtönbüntetést töltött ki, lett legyen akár tényleges, akár tartalékos, vagy póttartalékos — köteles azt, amit büntetése folytán szolgálati idejéből mulasztott, utólagosan pótolni. A szegedi nazarénusokat — mint levelezőnk írja — kérvényezésre az bátorította, hogy a katonai hatóságok különbözőképpen járnak el a büntetett katonákkal szemben, és hogy a szolgálati idő pótlására nézve eltérően intézkedik a védtörvény is. A tartalékos honvédekre nézve ugyanis ezt mondja a törvény: A vizsgálat alá helyezett honvédek, legyenek azok akár szabadidőben, akár vizsgálati fogságban, továbbá a börtönben levők és a feltételes szabadságra hazajutott fegyverczek — ezen viszony tartama alatt fegyvergyakorlatra be nem hivhatók, de a fogság idejére következő fegyvergyakorlatok alatt, a honvédségi szolgálattartásán belül utánpótolni kötelesek. Ezen az alapon több nazarénus rabot bocsátottak szabadon, ezek közt Tábori Józsefet, Abalovszky Györgyöt Szegeden és egy legényt Baján — a büntetések kiállása után. A miniszter határozata szerint most már ilyen szabadságolások nem történhetnek.

Színészek jótékonyága. Az aradi színészek kebelében harmadeve alakult Leszkay egyesület az ideán sem feledkezik meg azokról a szegény gyermekekről, kiket évenként gondjaiba vesz s meleg ruhával látja el a hideg télre. Karácsony első napján 20 iskolás gyermeket, 10 leányt és 10 fiút öltöztet fel ünnepélyes aktus kíséretében, mely nyílt színen fog lefolyni. Ez alkalomból Aradra várják Balassa Jenőt, a Vigaszház tagját is, a kinek jó szíve, a gyermekek iránt táplált nagy szeretete volt ennek a humanus egyesületnek egyik legfőbb megteremtője.

Helytartó és polgármester. Bécsből telegrafalják, hogy gróf Kielmansegg, Alsó-Ausztria helytartója a minap ebédet adott, amelyre Strobach polgármester is hivatalos volt. Nagy feltűnést keltett a vendégek körében, hogy az asztal fehér szegfűkkel, az antiszemita kedvelt virágjával volt feldíszítve. Gróf Kielmansegg

az ebéd befejeztével visszavonult Strobachhal és egy órahosszat társalgott vele.

Ipari munkások baleset ellen való biztosítása. Mint értesülünk, az ipari munkások baleset ellen való biztosítása dolgában alkotandó törvény érdekében az előmunkálatok már megindultak. A kereskedelemügyi miniszter ugyanis már az év január hónapjában megbizta az országos statisztikai hivatalt, hogy az 1893. évi XXVIII. törvényzikk (az ipari munkások balesetek elleni védelméről stb.) §-a alapján az iparfelügyelőkhöz beküldendő baleset-jelentések felhasználásával, az alkotandó törvény alapjául szolgáló baleset-statisztika feldolgozását munkába vegye. Az iparfelügyelőket pedig egyidejűleg utasította, hogy a hozzájuk már beérkezett s ezután beérkezendő ily baleset-jelentéseket a statisztikai hivatalnak idején megküldjék. Egyben a törvényhatóságok útján utasította az első fokú iparhatóságokat is annak szigorú ellenőrzésére, hogy az iparteleptulajdonosok a telepükön előfordult baleseteket ugy a kerületi iparfelügyelőkhöz, mint a rendőri hatóságnak, a törvény, illetőleg a 37302/95 számú belügyminiszteri rendelet értelmében, pontosan bejelentsek. — Ezekkel kapcsolatban érdekes felemlíteni, hogy az idézett törvény hatályba lépte óta az iparfelügyelők az állami kedvezménynek engedélyezéséhez kötött ama feltételt megállapításánál, vajjon a gyár a technika jelen fejlettségéhez mért van-e berendezve, a munkások testi épisége és egészsége érdekében, arra is kiváló figyelemmel vannak, hogy az illető gyár a modern iparegészségügyi követelményeknek megfelelően van-e építve és berendezve.

Mikor házasodhatik a katona. A legutóbbi időben a monarchia mindkét felében többször megtörtént az az eset, hogy az anyakönyvvezetők és a lelkészek oly nemténylegesen állományu tisztet is megeskütnék, kiknek a katonai szabályzatok értelmében a katonai hatóságoktól nősülési engedéllyel kellett volna birtokba, de az iratot nem szerezték be. A közös hadügyminiszter most felszólítást intéz a hatóságokhoz és a lelkészekhez, melyben figyelmezteti őket, hogy a nemténylegesen állományu tisztet házaságát csak akkor is abban az esetben nyilvánítsák megkötöttnek, ha a nevezett tisztet a katonai hatóság által kiállított nősülési engedélyt fölmutatják. E szabály alól csak azok a nem tényleges állományu tisztet vannak kivéve, kik mint s rökantak nyugdíjaztattak, továbbá a szolgálaton kívüli viszonyban levő tisztet és természetesen a tartalékos tisztet ama része, kik az aktíválásra nem reflektálnak. A városi községi illetékekkel szabadságot tiszteteknek és azoknak a nyugdíjas tiszteteknek, kik helyi szolgálatra vannak előjegyezve, továbbá az aktíválásra törekvő tartalékos tiszteteknek nősülési engedélyre van szükségük.

Az öngyilkos leány. Nagyváradon igen sokan ismerték annak idejében a Kauzner családát, amely nagy jómódban élt. A család fő, Kauzner Antal, a városnál volt hivatalnok, de a bizalommal visszaélt. Katonakötelessége szabadtott ki s mikor turpissága kiszűrt, öngyilkosságot követett el. Jóléthez szokott családjá az ő halála után rossz sorsba került s legkisebb leánya szolgálatta szegődni volt kénytelen. A szegény teremtés egyideig csak birkózott az élet nehézségeivel, de azután belefáradt a Körös vizébe ugrott, a hounan halva huzták ki. A szerencsétlen Kauzner Gizelát nagy részvét közt temették el.

A kis lányok vigézője. A temesvári lapokban olvassuk a következő aradi vonatkozó hírt. A „Klasszikus arany biblia” vállalatnak egy megbízottja jár jelenleg Nagybecskerekben, hogy előfizetőket gyűjtsön a díszes műre, melynek Hook János és Dedek Orosz Lajos és szerzője. Szalai Odont azonban úgy látszik nem igen hatotta át az eladandó könyvek szelleme, mert időközben házrul-házra járt a legalázatosabb farizens arccal hangoztatva a legszentebb eszméket, olyan dologra vetemedett, melyek összeütközésbe hozták a igazságszolgáltatással. Szalai ugyanis tegnap délután félkettőkor bement egy helybeli iskola leányosztályába és ott olyan gyarlálatosan viselte magát a 10—12 éves leányokkal szemben, hogy a rendőrség letartóztatta a kir. ügyészség pedig a cselekményben a btk. 233. §-ában körülírt szemérem elleni erőszak büntetőnek jelenségeit látta fennforogni és ehhez képest azt indítványozta, hogy Szalai ellen az előnyomozat és letartóztatás elrendeltesék. A vállalat igazolta ügynökét

A ki aradi illetőségű nő ember és több gyermek atyja.

Kutyamarás. Balaga Sándor aradi cipész tegnap délben a Borona-utca 3. számú házában egy nagy komodor megtámadta s megmarta. A jobb karján szenvedett súlyosabb sérüléseket. Az első orvosi segélyben Lettenyer Ernő dr. kertületi orvos részesei tették. A kutyát állatorvosi megfigyelés alá helyezték.

Dobiaschi Józsefné urnő, mint már évek óta, ugy az idén is két szegénysorsú gyermeket ruházott fel teljesen a Hassinger utcai elemi leányiskola növendékei közül. E nemes cselekedetért a segélyezett növendékek nevében ez uton is hálás köszönetet mond az intézet igazgatósága.

Ó-paulisi állami népiskola gondnoksága ó-paulisi magán jellegű ovodája szegény sorsú gyermekeit ez évben teljesen felruházta, mihez Ó-Paulis község értelmisége is hozzá járult nemes adakozásával. Fogadják e nemes lelkű adakosok ovodánk iránti figyelmes jó akaratúkat es uton is, a legmelegebb köszönetünk nyilvánítását. Az adakozók nevei: Ösv. Andrónyi Károlyné 5 frt. Szentos Vidorné 3 frt. Fábian Lajosné 3 frt. Ösv. Kintzig Józsefné 2 frt. Lukácsy Lajosné 2 frt. Verbein Ernő 2 frt. Dániel Kálmán 2 frt. Ösv. br. Bánhid Albertné 1 frt. Szántó Erzsébet 1 frt. Ifj. Müller Józsefné 1 frt. Meleg ruhát adtak: Ösv. br. Bánhid Albertné, Ösv. Kintzig Józsefné, Lukácsy Lajosné, Ormsy Adolfné, Neszly Zeigmondné, Spitzer Fülöpné, Frits Béláné, Schlesinger Jakabné és Bruck Mórné u.nők. Tűsítást adta, Frits Béla 2 szemek, Gróss József 2 szemek hasábf. Ez alkalommal is tanulóink adtak. A legmelegebb menő önfeláldozással szolgálja s hordozza hivatalának terheit, ki es alkalommal is tanulóink adtak. A népnevelésügy seregét a róssas pályájára a népnevelésügy nyilvánítjuk elismerés méltó ez alkalommal fáradozásaiért. Kelt Ó Paulis 1896. december hó 4-én A gondnokság megbízásából. Török Endre áll. tanító mint gond. jegyző.

Adóimult-héten aradi községi iskolákba járó árva és elhagyott gyermekeknek a következő jótévedői voltak: Fábiana Lászlóné urnő 10 frtot, Wadovszky Gusztávné urnő szives közbejárása mellett Bing Vilmos ur 10 frtot, Ees Arminné urnő 5 frtot, Pröbst Mihályné urnő 3 frtot, Tisch Mórné urnő 5 forintot, Klein Henrik ur 5 frtot, a megboldogult Lacosay József iskolatársai koszoru megváltás emlékére 8 frtot, a szives adományozói mellett 8 frtot szives adományozói. Mídon a nemes szívű adakozóknak es uton is hálás köszönetet mondok, tisztelettel ajánlom istápolójainkat a jó emberek partfogásába. Haaser Károlyné, egyes. elnök.

Az elmúlt héten a következő emberbarátok adakoztak a népkönyh javára: Holländer Ignácúrné urnő fél öl gerincos fát 10 frt. értékben, Weinberger Jánosné 20 fej káposztát, 12 koszoru hagymát, 5 Kgr. sót Assáelné urnő 10 fej káposztát, 20 k. sóldúsget, Dr. N. N. ur nem 4 és fél kg. mint a multkor tvezen nyugtáztuk, hanem 9. kgr. csukrot, Neumann Daniél ur 10 frtot, Elea Armin ur 5 frt. Bieg Vilmos ur 10 frtot, Hirschmann Simon ur 10 frt Lengyel Lőrincsné urnő 10 frt. Lustig Mórné urnő 15 frt. Dr. Tisch Mórné ösv. Ransburgné urnő, Vechsler Ede ur, Ottenberg Tyadar ur, Dr. Adler Lipót ur, ösv. Ohrenstein Simonné urnő 5-5 frtot. Egy kalabriasz-pártiera kivett novemberi havj potadó fejében 5 frt. Klein Henrik ur 3 frt. ösv. Leopoldné urnő 3 frt. Grünberger J. M. né urnő 2 frtot. Fogadják e nagylelkű adakozók hálás köszönetünket. As elnökség.

Aradi polgári jótékony nő egyesület oszlojaira Klein Emília urnő 10 frtot ajándékozott, miért az elnökség köszönetét fejési ki.

Hieronymus Károly v. b. t. tanácsos Balacs Gyula polgármester után 100 forintot juttatott az aradi polgári jótékony nőegyesületnek, mely ezért köszönetét fejési ki es alapítványai kőse sorozza.

Deutsch Testvérek

Arad, Szabadságtér.

Miután üzlethelyiségeinket
 úgy mint a többi
 magyarországi áruházainknál
egy külön
női fehérnemű teremmel
 nagyobbítani fogjuk:
az összes raktáron levő
női
fehérnemű mintákat,
 u. m.: ingek, corsetták, éjjeli ingek,
 alsószoknyák, stb. stb.
 több száz, legszebb kivitelben,
mélyen leszállított árak mellett
 december elsőtől kezdve
eladjuk.
Deutsch Testvérek
 divatárúház Arad.

Bevásárlási iroda: Bécs Aziendaudvar.
Raktárak: Bécs Goldschmidgasse, Bécs Bauenmarkt. Temesvár: város, gyárváros, Józsefváros. Lugos, Karánsebes, Delta.

GYASZROVAT.

† Ösv. Kiss Mártonné haláláról a következő gyászjelentést vettük: Alólirott mély fájdalommal és megőrst kebellet tudatják ugy saját, valamint eszmor rokon, jobbarát és ömerősei nevében is tórron szeretett jó anya, anyós, sógornő és tesvérné, ösv. Kiss Mártonné szül. Ferry Juliána f. évi december hó 6-án, este 10 óraker, életének 78-ik évében történt jobblétre szenderítést. A megboldogult drága halott földi maradványai decz. hó 8-án d. u. 3 óraker fognak Orozi-utca 1 sz. házában a róm. kath. szertartás szerint a felső temetőben örök nyugodalomra tetetni. Az engesztelő gyászmeáldozat decz. hó 9-én d. e. 9 óraker fog a minorita-atyák templomában az egék urának bemutatni. Aidas lengjen drága porai telett! Kiss Gyula, Schatzberg Viktorné szül. Kiss Lilla gyermekei, Schatzberg Viktor né vő. Ferber Teréz és férje Ferry Adolf és neje Medgyaszai, Irma Moldován Miklósné született Ferry Erzsébet mint testvér. Moldován Miklós mint sógor.

GYASZROVAT.

† Ösv. Kiss Mártonné haláláról a következő gyászjelentést vettük: Alólirott mély fájdalommal és megőrst kebellet tudatják ugy saját, valamint eszmor rokon, jobbarát és ömerősei nevében is tórron szeretett jó anya, anyós, sógornő és tesvérné, ösv. Kiss Mártonné szül. Ferry Juliána f. évi december hó 6-án, este 10 óraker, életének 78-ik évében történt jobblétre szenderítést. A megboldogult drága halott földi maradványai decz. hó 8-án d. u. 3 óraker fognak Orozi-utca 1 sz. házában a róm. kath. szertartás szerint a felső temetőben örök nyugodalomra tetetni. Az engesztelő gyászmeáldozat decz. hó 9-én d. e. 9 óraker fog a minorita-atyák templomában az egék urának bemutatni. Aidas lengjen drága porai telett! Kiss Gyula, Schatzberg Viktorné szül. Kiss Lilla gyermekei, Schatzberg Viktor né vő. Ferber Teréz és férje Ferry Adolf és neje Medgyaszai, Irma Moldován Miklósné született Ferry Erzsébet mint testvér. Moldován Miklós mint sógor.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:
 Kedd: Délután: Goldstein Számi, bohózat. Este: Furcsa háboru, operetta.
 Szerda: Brigitta, operetta.
 Csütörtök: Gyerekasszony, népszínmű.
 Péntek: Csak párosan, bohózat, (előszőr.)
 Szombat: Csak párosan, bohózat, (másodszor.)
 Vasárnap: Délután: Gróf Monte Christo, dráma. Este: Holtomigian, népszínmű.

* **Munkácsy képe.** Az „Ecco homo”, Munkácsy Mihálynak legutolsó nagy alkotása, melyben a kiállítás tartalma alatt oly sokan gyönyörködtek, most már igen sikerült másolatban szereshető meg. Ez a műsólát a színezésben és a plasztikában egyaránt méltó az eredeti festményhez és valóban művészi értékkel bír. A másolat pedig szép, hogy minden szalonnak díszére válik a Munkácsy festménynek ez a másolata, melyet a kiadó társaság 16 hónapra kiterjedő részletekben 32 forintért árusít. A kép másolásának jogáért a vállalat a művésznek 75 ezer forintot fizetett, így hát arra számított, hogy sok példányban fog rajta tudni. Bizonyára nem fog csalódnia. A másolat a „Fehér Kereszt”-ben a vállalat képviselőjénél, Vajda Dezőnél tekinthető meg.

* **Papanek Danl** a legvidámabb Békéscsabai tótnak mulatságos történelmi osim alatt **Rozsny Pál** egy kötet közzvet irt, melybe közbe jött akadályok miatt jövő év elején fog megjelenni, előre is ajánljuk a „Mátyás Diák” élelzapnak ezt a nagy népszerűségű és mindeneket megkacogató alakját: azok figyelmébe, kik a jókedv naptényes utját szeretik. Előfizetéseket elfogad a szerző (Rozsny Pál, Arad, kápolna-utca 18.)

* **A házi tűzhely.** Ez a tűzhely ez idő szerint a nemzeti színház, a melynek igazgatósága két tagjának: **K. Gerő Ninának** és **Osásár Imrénnek** megparancsolta, hogy maradjanak a házi tűzkelynél és ne áldozzanak idegen isteneknek. A nemzeti színház két kedvelt művésze ugyanis jótekonyságra fel akart lépni a népszínházban: a **Bubos pacsirtában**, a hol **Küry** és **Szirmay** szerepét játszották volna el. Ennek az érdekes fellépésnek vetett most véget a kegyetlen igazgatói rendelet, mely eltiltotta őket ettől, kimondván, hogy a nemzeti színház tagjai nem áldozhatnak isteneknek a népszínház deszkáin.

* **„Magyarok millenniumi emléke”** a címe annak festmény-másolatnak, mely mártól fogva **Reinhardt Fülöp** kirakatsában látható. **Gerster Károly**, tehetséges fiatal festő, aki a kiállítási fairagszok versenypályázatán az első díjazt nyerte el, művészi értékű színes nyomatot készített, a mely a kiállítás távlati képen kívül szépen tünteti föl az ezredévi ünnepek fontosabb mozzanatait. A kép körülbelül másfél négyzetméter nagyságú karton, amelynek baloldalán korintusi oszloptalart; elötte terül el a királménak rendkívül sikerült távlati képe, amely alatt egy aranyos háterű széles sávon a június 8 diki diszmenet egyik legszebb része, a koronát vívő diszkocios és kísérete van élethíven ábrázolva. A nagyterjedelmű kép felső részén a király es királyné aróképei, ettől jobbra és balra pedig az ezredévi magyar kormány és bairak pedig az vannak sikerlten elhelyezve. Az egész kép Aradra szálltva széles aranyozott nyerslecs keretben, üvegezve huszónketforintba kerül, ugy hogy olcsóságánál fogva igen hamar el fog terjedni az országban.

* **A Berzeanyi-szobor leleplezése.** Berzeanyi Daniél szobrát ma kedden, leplezik la Szombathelyen nagy ünnepélyességek közt. Az ünnepélyre, melyen Vas-, Zala- és Somogy vármegye törvényhatósága vesz részt, a fővárosból is sokan lerándulnak. Küldöttségileg képviseltetik magukat a leleplezésen; a Magyar Tudományos Akadémia, a Kisfaludy- és Petőfi-Társaság es az Othon Irók es Hirlapírók Köre. A fővárosi vendégek tegnap este utaztak Szombathelyre, hol a város vendégei lesznek. Az ünnepélyre lerándul több művész társaságában **Kiss György** szobrász is, a jeles szobor megalkotója.

* **Kincses naptár.** A „Budapesti Hirlap” kiadásában érdekes kalendárium jelent meg. Kincses naptár a neve s előt nagyon a kalendáriumok sablonjától. Igen hasznos útmutatók, tanácsok vannak a vasok könyvben, ugyszólván az évnek minden napjára. Sok tudnivalót is szol-

gáltat, emellett minden napra bejegyző rovatokat. A könyv ára 1 frt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Drama a borbélyműhelyben** Gáj külváros egyik látogatott borbélyműhelye nem régen véres kimenetelű drámának volt a színhelye. Fodor Sándor gáji lakos szörnyű bosszút esküdött L u o s á n Tódor borbély ellen s mikor nesztét vette, hogy benn van az üzletben, magához vette töltött puskáját s az ajtón át belépett a műhelybe s aztán örülten berohant az ajtón, keresve ellenfelét. A golyó szerencsésen senkit sem talált, dacára, hogy kilenczen voltak az üzletben, de az egyik vendég L j a p u s k a Demeter kikapta kezéből a fegyvert s azal derekasán elagyabugyálta a lövöldöző atyafit. A törvényszék Fodort szándékos emberölés kísérletében vétkesnek találván 8 havi fogságra ítélte. Elítelt megnyugodott.

§ **Gyerek tolvajok.** Demeter József 20 éves és V á g á s i László 18 éves eleki suhanok folyó évi július havában betörték egy eleki gazdaember sárt lakásába s ott a szekrény ajtaját kifeszítve, abból 62 frtnyi készpénzt elloptak. A káros azonban még másnap reá jöven a lopásra, jelentést tett a csendőrségnél, mely csakhamar elfogta a két fiút. A törvényszék tegnap tartott végtárgyaláson Demetert hat havi, Vágásit 8 havi fogságra ítélte, elsőt azonkívül 8 évi hivatalvesztésre. Ügyész és vádlottak megnyugodtak.

TÁVIRATOK.

Kitüntetett államtitkár.

Budapest, decz. 7. (Saj. tud. távirata.) B e d ő Albert nyugalmazott államtitkárnak a király a második osztályú vaskorona rendet adományozta.

Ujságírók egyesülete.

Budapest, december 7. (Saj. tud. táv.) A budapesti ujságírók új egyesületének holnapi felavató lakomája rendkívül fényesnek ígérkezik. Jelen lesznek a miniszterek s a közélet kitűnőségei. Az első felköszöntőt S c h l a u c h bíboros mondja.

Kitüntetett orvosok.

Budapest, december 7. (Saj. tud. táv.) A budai siklón a legveszedelmesebben megsérült Prileszky Károly udvari tisztviselő kezelő orvosait Ludwik Endrét, L a c z k o v i c s Elemért, H i r s c h e l Lászlót a király brilliános arany mellvével tüntette ki.

Tüntetés az egyetemen.

Budapest, december 7. (Saj. tud. táv.) Az orvosnövendékek újabb gyűlést tartottak, melyen kinyilatkoztatták, hogy nem iratkoznak be többé K o v á c s h o z s minden beiratkozót ellenségeiknek, árulóknak tekintenek.

Korotnai bűnpöre.

Budapest, december 7. (Saj. tud. táv.) Korotnai Árpád dr. bűnPerében a vizsgálatot befejezték, rövid idő alatt megtartják a végtárgyalást.

Véres családi dráma.

Szombathely, decz. 7. (Saj. tud. táv.) Véres családi dráma játszódott ma le. P e t á k huszár főhadnagyánál theáztak K o r b báró és B e s z e r é d i huszárhadnagyok. Peták a thea alatt gyönyörű nejével, ki D i w a l d, volt miniszteri tanácsos leánya, összekocczant s őt oly

heves szavakkal támadta, hogy neje kihorant a szobából. Peták erre utána szaladt, utjában lekapva a falon függő revolvert s nejét halántékon lőtte, Korb báró utána rohant a telbőszült embernek, de az őrzöngésében felé is két golyót röpített, melyek egyike oldalába, másika nyakába furódott, Bezerédi látva a rémjelenetet, a vérengző férjre vetette magát és sokáig küzdött vele, miközben több erős kardvágást mért a fejére. Az asszony, kinek két gyönyörű gyermeke van, meghalt. Korb állapota pedig reménytelen. A gyilkost féltékenység kizozta mindig, s ez vitte reá a szörnyű tetre.

Háborgó tenger.

Bordeaux, december 7. (Saj. tud. táv.) A tenger áttörte a kikötőgát egy részét s elárasztotta a síkságot.

Japán tábornok a királynál.

Bécs, december 7. (Saj. tud. táv.) Ő felsége ma d. e. külön kihallgatáson fogadta Trampe japán tábornokot.

Brux újabb veszedelme.

Brux, december 7. (Saj. tud. táv.) Tegnap éjjel 11 órakor a süppedési területen, ahol szeptember havában katasztrófa volt, újabb süppedés támadt, mely reggeli 8 óráig tartott. Az Opoczenszky-háson, valamint a szomszédos épületeken repedések láthatók. Ez az újabb süppedés, ugy látszik, összefüggésben van a furási munkálatokkal. Az Anna tárnában változás nem észlelhető. Az aussig-tepliozi vasút üzeme nem szenved zavart.

Népgyűlések.

Hamburg, decz. 7. (Saj. tud. távirata.) Ma itt 12 népgyűlést tartottak, melyek a legnagyobb rendben folytak le. Az összes népgyűlésben határozatokat fogadtak el, melyek erélyes tiltakozást fejeznek ki a munkaadók magatartása ellen.

„A Volta.”

Róma, december 7. (Saj. tud. távirata.) A »Volta« gőzös öt golyószóróval és más hadiszerrrel ma Nápolyból elindult Mogadisuba. Az »Opinione« megerősíti, hogy a »Volta« hajó elindult Massauába, hol 200 askari fog hajóra szállni, hogy Mogadisuba menjenek.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Uj-Árad, december 7.

As enyhe idő beálltával az utak nagyobb részt ismét használhatatlanná váltak, miért is ma a forgalom igen gyenge volt.

A mérsékelt vételkedv a buza árát kissé lecsorította, ellenben tengerit ma élénken vásároltak, minek folytán az árát 10 krral magasabban kellett megfizetni.

Behozott mintegy 800 métermázsa buza és mintegy 600 métermázsa tengeri, a mely a következő áron kelt el:

B u z a I-ös minőségű 7 forint 50 krtól 7 forint 60 krig.

B u z a közép minőségű 7 forint 30 krtól 7 frt 40 krig.

T e n g e r i morzsolt 2 forint 80 krtól 2 frt 90 krig.

R o z s — névleges jegyzés — 5 forint 60 krig.

Z a b — névleges jegyzés — 5 forint 10 krig.

A r p a — névleges jegyzés — 3 forint 80 krig.

Az irányzat lanyha.

S z e s z e z i e t.

— Decsember 7. —

Ezen cikknek ára és árlotviszonya a múlt héten is változatlanok maradtak.

Mai jegységeink: Készára nagyban nyers szesz 50 forint 50 krajczár, kocsinyber 51 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter $\frac{1}{2}$ beleértve 35 frt fogyasztási adót. Száritott moslék 5 frt 20 kr. métermázsaánként.

Budapesti gabnatőzede.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, december 7. d. n. 5 óra.

Buza bászági uj	7.75—8.40
Buza tiszavidéki	8.—8.45
Buza pestvidéki	7.95—8.45
Buza fejérmeg, ei	7.95—8.45
Buza bászai	8.05—8.50
Roze uj, elsőrendű	6.70—6.75
Roze uj, másodrendű	6.65—6.70
Arpa takarmány	4.—4.35
Arpa égetni való	5.10—5.90
Arpa sörfőzdei	6.50—8.—
Zab	5.70—6.30
Tengeri bászai	4.25—4.30
Tengeri másomá	4.15—4.20
Káposzta-repoze bászai	11.75—12.25
Köles	5.80—5.80
Buza március—április	—
Buza szeptember—október	8.10—8.12
Buza május—június	—
Roze szeptember—október	6.78—6.80
Tengeri május—június	8.97—8.98
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	—
Zab március—április	5.94—5.96
Zab szeptember—október	—
Káposzta-repoze augusztus—szeptember	11.20—11.30

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1896. december 7.

Magyar aranyárjárdék $\frac{4}{10}$	132.—
Magyar koronajárdék $\frac{4}{10}$	99.—
Magyar arany $\frac{4}{10}$	132.—
Magyar ezüst $\frac{4}{10}$	101.—
Magyar keleti vasút 1876.	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyerevény-sorajegy kölosón	151.—
Tissasabályozási és szegedi kölosón	137.—
Osztrák papíráradék	101.—
Osztrák járadék ezüst	101.—

Aradvárosi színház.

Bérlet 67. szám.

Bérlet 67. szám.

Kedden, 1896. évi december hó 8-án

D. u. 8 $\frac{1}{2}$ órakor, fél árkakkal:

Az új honpolgár.

Eredeti fővárosi életkép dalokkal, 3 felvonásban. Írták: Kövessy Albert. Zenéjét szorozták: Della Henrik és Konrád József.

Kezdeté 3 $\frac{1}{2}$ órakor.

Este 7 órakor, rendez árkakkal:

A furcsa háboru

Operette 3 felvonásban. Egy francia vigjáték után írták: Zell F. és Genée Richard. Zenéjét szoraz: Strauss J. F. dították: Evva Lajos és Fáy J. Béla.

Kezdeté 7 órakor.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTÉR.*

Versenyképes, jó munkáért kiállítási nagy- és ezüst érem Arad, Temesvár.

Berlini legmagasabb kitüntetés művészeti munkáért: Diszoklevél és aranyérem koresztol.

Legszebb és legkedvesebb

karácsonyi és újévi ajándék

egy élethü szép fénykép,

melyeket mindenféle minőségben, ugymint albumin, platin, chlor, bronzézüst és szénnyomatu papirokra, a legkisebb képtől egész életnagyságig.

Gyermek-fölvételekre külön egész új berendezés csinos kiállítással készül

Klapok Alajos

Arad legnagyobb és legjobb névnek örvendő fényképészeti műtermében.

Templom-utca, Minorita-palota-udvarában jobbra.

Kérem üzletemet más czéggel össze nem téveszteni.

Külön osztály 7, 15, 30 és 50 kros tárgyakból.

Külön osztály 7, 15, 30 és 50 kros tárgyakból.

Külön osztály 7, 15, 30 és 50 kros tárgyakból.

Nagy karácsonyi vásár!

KILÉNYI R. ÉS REICH J.

Színház-épület, a 13 vértanu szoborral szemben.

Rendkívüli mélyen leszállított árak mellett
nagy karácsonyi vásár

van rendezve, mely a legdusabb választékot nyújtja.

A verseny nélküli olcsó áraknál fogva
karácsonyi ajándékokra

alkalmasak, s ezennel meghívjuk az igen tisztelt közönséget.

Tisztelettel kérünk a czégre ügyelni.

Karácsonyi vásár.

KILÉNYI R. ÉS REICH J.

Színház-épület, a 13 vértanu szoborral szemben.

Külön osztály 7, 15, 30 és 50 kros tárgyakból.

25590/1896.

Felhívás.

Az 1883. évi XLIV. t. cz. 36 §-a értelmében közhirre tétetik, hogy az 1896. évre kivetett állami, községi és törvényhatósági utadó, hadmenteségi-díj, iparkamarai díj szárazéri szabályozási költségek elbírása befejeztetett.

Fe hivatik ennél fogva Arad szab. kir. város adóköteles közönsége, hogy az 1896. évre kivetett közadó tartozásait folyó november hó 14. ig annál inkább elbírassa, mert muasztás esetén 5 forintig terjedhető pénzbírságai lesz sújtandó.

Arad, 1896. november hó 6. án.

A városi tanács.

Magyar királyi államvasutak üzletv. Aradon.

27271-I szám.

Pályázati hirdetmény.

Alulirt üzletvezetőség területén, a pályafen-tartásnál 1897. évi január hó 1-vel betöltendő két műszaki díjnoki állásra ezennel pályázatot hirdetünk.

Ezen állások mindegyikével utólagos havi részletekben folyósítandó 2. frt. napidíj élvezete van egybekötve.

Pályázók okmányilag igazolni tartoznak, hogy 18. ik életévüket meghaladták; magyar honpolgárok és a hivatalos magyar nyelvet szóval és írásban birják; feddhetlen előéletűek; pályaeorvos által bizonyított ép és egészséges testalkattal birnak.

Minősítés tekintetében az oklevéllel még nem bíró végzett műegyetemi hallgatók, valamint azok is elsőbbséggel birnak, kik műszaki rajzoló minőségben már alkalmazva voltak s erről megfelelő szolgálati bizonyítványt mutatnak be.

Magára a kérvényre 50. kr. a bélyeggel még el nem látott mellékletekre pedig egyenkint 15. kr. bélyeg teendő.

Felhívjuk a pályázni óhajtókat, hogy ez iránti kérvényüket kellően felszerelve, a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségéhez legkésőbb folyó évi december hó 20-ig nyujtsák be, minthogy később beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Aradon, 1896. december hó 2-án.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

„STAR“

ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG, LONDON.

ALAPITTATOTT 1843-IK ÉVBEN.

Érvényben levő biztosítások:

364.557,850 korona.

Biztosítási alap:

95.168,367 korona.

Az 1894-ik évben az utolsó öt évi időszakra nyeremény-osztalék fejében a biztosított felek közt

12.800.700 korona

osztott szét.

Bármely módozat szerinti életbiztosításokat legolcsóbb díjak és legkedvezőbb feltételek mellett felvesz és felvilágosítással készségesen szolgál

A MAGYARORSZÁGI VEZÉRIGAZGATÓSÁG

BUDAPEST, TERÉZ-KÖRUT 20.

ORMOS FELIX, vezérigazgató.

Referenciát ad a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.

Aradi főügynökség: Mayer Dániel urnál, Atzél Péter-utca 1. sz., az Aradi Első Takarékpénztár palotájában. 1641

A közeledő karácsonyi és ujévi ünnepek,

valamint az előrehaladott évad miatt bátorkodunk

divat-, kézmű-, rövidáru-, norinbergi- és fehérnemű-üzletünkre

a nagyérdemű közönség, valamint igen tisztelt vevőink szives figyelmét föl hívni. — Raktárunkon, mely nevezett szakba vágó cikkekkel dusan föl van szerelve, állandóan nagy választékot tartunk alatt következő cikkekkel, s úgy előnyös összeköttetések, mint általánosan ösmert szolid üzletelvények, mely szerint főtörekvésünk **kevés haszon mellett nagy forgalmat** elérni, azon ke lemes helyzetbe juttatnak üzletünkben összes árukat

olcsóbban mint bárhol

szolgálhatni és pedig:

Női ruhaszövetek, lodenok, flanelok, casánok, cheviottok, fekete alapin és ternók, vreppek a legfinabttól a legolcsóbbig. — Valódi szintartó barchettek és voilok. Legjobb gyártmányu vászon, chiffon, canavaszok, asztalneműek és törülközők, ágy garnitúrák függönyök és szőnyegek, paplanok, berliner, posztó, selyem, plüsch, chenilla kendők és sálak, női, férfi és gyermek harisnyák és keztyűk, trico ingek és nadrágok, fu és gyermekruhák, kalapok, sapkák, szőrme galérok, muffok, férfi, női és gyermek fehérneműk, szalagok, csipkék és virágok, illatszerek, szappanok, pipere tárgyak, esőernyők, gallérok, kézelők, nyakkendők, pénz- és dohánytárczákat, evőeszközök, kötő- és horgoló pamutok és selymek, bajusz-, fog-, fej-, köröm és ruha-kefék, zsebkések, utazóeszközök, valamint férfi és női szabókelekek és még számtalan itt fel nem sorolt s a női és férfi divat, kézmű, rövidáru, norinbergi és fehérnemű szakba vágó összes cikkek.

Midőn üzletünket újból b. figyelmükbe ajánljuk, s a n. é. közönségnek eddig irántunk tanúsított szives pártfogását megköszönjük, kérjük azt a jövőben is fentartani, miért is mint eddig, úgy továbbra is szolid és pontos kiszogátást biztosítunk.

KILÉNYI C. és TÁRSA,
ARAD, Andrassy-tér 20. (Aréna épület)
A „kék golyó”-hoz.

A nagyenyedi kir. országos fegyintézet harisnyakötőgyár egyedüli képviselője Arad és vidéke részére.

1670

Arany érem!

Arany érem!

Kárpáti mellszörp köhögés ellen

mell- és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell- és torok-bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számarköhögés, nehéz lélekzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségül legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr, egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas-Tátrán található gyógyfüvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknek. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti meltea.

Egy nagy csomag 40 kr, egy kis csomag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknek.

Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznel Kassán.

Aradon: Gutori-Földes Kelemen gyógyszerész-tárában. 1602

6887/1896. tkvi sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A makói kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Joó Sámuel végrehajtást szenvedő elleni 131 frt 48 kr. tökékövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék a makói kir. járásbírósa területén lévő Nagy-Majláth községében és határában fekvő, a nagy majláthi 69. sz. tjkvben felerészben Joó Sámuel végrehajtást szenvedett, felerészben társtulajdonos Szentpéteri Julianna tulajdonát képező A+119: hrsz. 102. végsorszáma 1100 öli területű házzal felszerelt egész ingatlanra a beltelekben 160 frtban és az ugyanazon sz. tjkvben foglalt ingatlanra a Joó Sámuel tulajdonát képező felerészre és pedig az A+485. hrsz. 3 hold 740 öli területű szántó föld felére 260 frt 50 krban, az A+459. hrsz. 8 hold 700 öli területű szántóföld felére 384 frtban, az A+658. hrsz. 3 hold 900 öli területű szántóföld felére 360 frt 50 krban és az A+709. hrsz. 4 hold 785 öli területű szántóföld felére 369 frt 50 krban esennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi december hó 16-ik napján d. e. 8 órakor Nagy-Majláth községében tartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverési szándékosok tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 16 frtot, 26 frt 05 krt, 38 frt 40 krt, 36 frt 5 krt és 36 frt 95 krajcsárt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cs. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3833. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött közérkezletten, avagy az 1881: LX. t.-cs. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átvezeteltetni.

Kelt Makón, 1896. évi október hó 30-ik napján.

A makói kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Kádár,

kir. aljárásbíró.

1674

CSAKIS a „JOKEY”-nál

Aradon, Andrassy-tér 15. sz.

a „Nádor szállóval” szemben

lehet a legszebb és legizlésteljesebb

karácsonyi és ujévi ajándéktárgyakat

beszerezni.

U. m. albumok, írompappák, képeretek, ékszer és varró-dobozok, pelusch, bőr és üvegből író- és dohányzó készletek, ezüst foggantyus sétatobok, bőr és celoloid, pénz- és szivartárczákat, bronz dísz asztalkák, háromrétű tükörök, írókészletek stb. s számtalan e szakmához tartozó diszműtárgyak.

Nagy választék

gyermekjátékokban.

A vevők kényelmére az üzletben minden tárgy nyitva.

Becses pártfogásért esdve kiváló tisztelettel!

KOCIZKY M.

1658

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI

1667

ÉKSZERÉSZEK.

GRANICHSTÄDTEN TESTVÉREK

BUDAPEST,

IV. KRISTÓFTÉR 2. SZÁM.

FIÓK-ÜZLET.

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 14 SZ.

HERMAN-UDVAR.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

1889
1896

Ternova község Elöljáróitól.

Árverési hirdetmény.

Alulirt községi előjárók részéről ezen-
nel közhírré tételik, hogy Ternova község
határában folyó évi november hó 25-én
két darab 5 éves pej szőrü, hátsó jobb
lábaikra kesely, egyiknek hátsó bal lábán
10 bélyegű kancza ló fogatott fel bitang-
ságba; s miután azok jogos tulajdonosa
ez ideig sem jelentkezett, a mezőgazdaság
és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII.
t.-cz. s az annak végrehajtása tárgyában
kiadott utasítás 105. és következő §§-ai
szerint azok nyilvános árverésen el fognak
adatni.

Árverés határidejeül folyó évi deczem-
bor hó 22. napjának d. e. 9 órája ezennel
kitűzetik.

Ternova, 1896. december 2.

Lázár Gyula,
jegyző.

Mócz Jovicza,
bíró. 1871.

Kitüntetve!

Fenáll 1879. óta.

A legszebb, legillőbb és legelmésebb

KARÁCSONYI AJÁNDÉK!

egy életnagyságu családi arckép, mely hozzánk küldött bármily fénykép után elkészítetik. Meglepetésnek, ajándéknak és örök emléknak annál is inkább alkalmas, miután egy ily arckép nem csak pillanatra, hanem örök időkre értékkel bír, illő szabadidő és a legalkalmasabb mász-, névnap, születésnap, vagy bármily más alkalmi és ünnepi ajándék. A legszebb és örök emlék kedves halottainkról.

A fényképet mindenki sértetlenül visszakapja.

Hű hasonlatosságért kezeskedünk.

Egy életnagyságu krétarajz csak 3 frt. (Vászonra olajfestmény arcképek finom festékekkel legmérsékeltebb árban. — Szállítási határidő: 10—14 napig. — Arjegysek kívánatra ingyen és bérmentve.)

Bodascher Siegfried kitüntetett arcképfestészeti műterme

Bécs, II., Praterstrasse 61. szám.

Száz és száz elismerő levél betekintésre bárkinek rendelkezésére áll. Ezen több száz levélből legyen itt csak egynehány felemlítve és pedig:

<p>Az önnél rendelt olajfestmény arcképpel nagyon meg vagyok elégedve és műtermét másnak is fogom ajánlani. Kaposvár, 1889. febr. 6. Tallian Béla Somogy. főispánja. (Most B.-Gyulán.)</p>	<p>A szállított arcképpel nagyon meg vagyok elégedve. Zala-Egervég, 1896. évi június 27-én. Górony László megyei főjegyző.</p>	<p>A nekem szállított arcképpért teljes elismerésem nyilvánítom. Podolin. Dr. Usáky Károly körorvos.</p>	<p>Őszinte köszönetem a nekem szállított nagyszerű kivitelű arcképpért. Nagy-Kanizsa, 1893. évi június hó 17. Bátori Lajos a „Zalai Közlöny” szerkesztője.</p>	<p>Az arcképpel meg vagyok elégedve, s tovább fogom ajánlani. Zágráb, 1894. évi február hó 6-án. Bartók Iván Jellacic-tér 1.</p>	<p>A hozzám szállított szülőim arcképeivel nagyon meg vagyok elégedve. Temesvár, 1894. évi február hó 8-án. Braun Hermann os. és kir. katonai élelmezési tiszt.</p>
<p>A műtermében készült arcképpel rendkívül meg vagyok elégedve. Pécs, 1896. novemb. Dr. Debszay Anton kanonok.</p>	<p>Az önnél megrendelt arckép megelégedésemre elkészítetett. Zágráb, 1890. évi július hó 31-én. Bredjevin Lajos bornagykereskedő Ilica 28.</p>	<p>A nekem szállított arcképek kitűnően vannak elkészítve. Petőnyi Ottó Magy. áll. vasutak vezérigazgatóság iroda-főnöke Budapesten.</p>	<p>Arcképeink jó kiviteléért elismerésem és köszönetem. Nyitra, 1892. évi deczember hó 2-án. Székelyságyi Ágost állami ügyész.</p>	<p>Az arcképet megkaptam. Általános tetszésben részesült. Székely József mérték, — Szamos-Ujvár.</p>	<p>Az önnél elkészített arcképe, a hasonlatosság tekintetében, valamint a kivitelben nagyszerűek. Tovább is fogom ajánlani. Horvátkereszt, 1894. évi deczember hó 22-én. Breyer Markó.</p>
<p>A fénykép után készített életnagyságu olajfestmény arcképek kitűnőek. Horvátkereszt, 1895. I/5. Zloch Károly káplán.</p>	<p>Az arcképeket megkaptam és teljes megelégedésemre nyilvánítom. Legközelebb küldök újra egy fényképet, mely után ép oly képet kérek készíteni. Versecz, 1893. febr. 6. Bauer P. János vaskereskedő.</p>	<p>Az életnagyságu arckép, melyet egy kis fénykép után készített jó és szép kivitelű fogva nagy örömet szerzett. N.-Szeben, 1891. szept. 10. Schwabe Hermann ékszerész.</p>	<p>Fénykép után készített életnagyságu arckép kitűnően van elkészítve. Nem fogom elmulasztani Önt tovább ajánlani. Beszterce, 1892. évi augusztus 15-én. Dr. Ziegler G. városi orvos.</p>	<p>Boldogult férjem, valamint saját életnagyságu arcképem, melyet ön egy kis fénykép után készített, nagyon szépen sikerült. Pozsony, 1895. ápr. 18. Heismann Teréz főherceg Frigyesnél 20.</p>	<p>A nekem szállított arcképpel nagyon meg vagyok elégedve és szívesen tovább fogom ajánlani. Hellwig Gyula Kolossvár.</p>

Nálam sem ügynök, sem utazó nincs! Mindenki, ki jó és szolid kiszolgálást kíván, forduljon közvetlenül a már 1879. óta Bécsben fennálló kitüntetésben részesült műtermemhez. A fenti elismerő levelek eléggé bizonyítják cégem megbízhatóságát. Minden megbízás a megbízó teljes megelégedésére a legnagyobb figyelemmel és pontossággal eszközöltetik, ami saját érdekemben is van, mert ezáltal a legszelebb körben tovább leszek ajánlva.

Tömör arany jeggyűrűm 3 frttól feljebb.

Minden tárgy irásbeli jótállás mellett adatik el.

Karácsonyi ajándéku
ajánlom rendkívül díszes választéku
ékszer-, arany-, ezüst- és zsebóra-raktáramat
csodálatos olcsó áron
a nagyérdemű közönség szives figyelmébe és kérem
nagyérdemű látogatásával megtisztelni

Kiváló tisztelettel
Weinberger Ferencz,
Arad, Andrásy-tér, a »Központi
szálloda« palotájában.
1865

Újdonságok, alkalmi ajándékok.

Minden tárgy a m. kir. fő-fémjelző-hivatal által hitelesítve.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

HAJEK ANTALüveg és porcellán kereskedésébe
Arad, üveg udvar, Forray-utcza 7. szám alatt.Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. figyelmét felhívni
ujjonnan érkezett

áruimra,
melyek olcsóságuk és ozélszerőségük végett igen alkalmasak
karácsonyi és ujévi ajándékoknak.

A nagyérdemű közönség szives látogatását kérve maradtam

Kiváló tisztelettel

1875 **HAJEK ANTAL,**
Telefon szám 247. Arad, üveg udvar.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Pontos kiszolgálás.

SZOLID PÁRSÁK.

„A vörös csillaghoz.”

Bátorkodom a mélyen tisztelt helyi és vidéki közönség szives tudomására
hozni, hogy

Andrásy-tér 18. sz. a. (Haberager-palota)

Institoris Antal

törvényszékieg bejegyzett cég alatt egy

női- és férfi-divat, vászon-, fehérnemű- és pipere
üzletet nyitottam.

Eldönös összeköttetésem elsőrangú gyárosokkal, valamint kelő forgalmi tőke,
nemkülömben szolid üzleteivem azon kellemes helyzetbe juttattak, hogy fontnevezett
szakbavágó összes cikkeket s főleg minden**SAISON ÚJDONSÁGOT**a legfinomabb izlésnek megfelelőleg a nagyérdemű közönségnek rendelkezésére
bocsájtom. Becses pártfogásért esd

kiváló tisztelettel

INSTITORIS ANTAL,
Andrásy-tér 18. «a vörös csillaghoz»

1444

Szolid és pontos kiszolgálás!

Szabott árák!

SZABOTT ÁRÁK!

Tökéletesen kihizott
elsőrendű 1673**Sertések**

nagyválasztékban kaphatók
Meistrovich János
hizlaldájában
az óvár-téren.

Világosi járás főszolgabírájától.

5297/1896. közig. szám

Pályázati hirdetmény

Az Aradvármegyében Világos székhely
lyel rendszeresített kórallatorvosi állás, melyhez
M.-Világos, R.-Világos, Galsa, Muszka, Pankota,
Kovaszincz, Magyarát és a hozzátartozó puszták
feltétlenül tartoznak, míg Ó- és Új-Far.-Varsánd,
továbbá Kerek községek, melyeknek az új-szt.
annai állategészségügyi körhöz leendő csatolása
iránt az eljárás folyamatba tétetett s így ezen
körhöz csak ideiglenesen s jelesül a világosi és
új-szt.-annai állategészségügyi körök új beosztá-
sának végleges rendeséséig tartoznak, mely ren-
dezés a jövő 1897-ik év folyamán okvetlenül be-
fog következni, — elhalálozás folytán üresedésbe
jövén, annak választás útján leendő betöltésére
pályázatot hirdetek.

Az állással egybekötött javadalmazás 600 frt
évi fizetés, a községek által természetben kiszol-
gáltatandó fuvar 40 krajczár esetenkénti látoga-
tási és a hus szemle után megállapított díjak-
ból áll.

Felhívom mindazon okl. állatorvosokat, kik
ezen állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kér-
vényüket a törvényes minősítést igazoló okmá-
nyokkal felszerelve az ezennel f. évi december
hó 28. napjának d. e. 10 órájára M.-Világos
község székházához kitűzött választást megelőző
nap délutáni 5 órájáig hozzám benyujtsák.

Vége megjegyeztetik, hogy azon pályázók
részére, kik a járásban divó oláh és német nyelvet
beszélnek, előny biztosítottik.

Világos, 1896. december hó 4-én.

Páris Gábor,
főszolgabíró.**KRISPIN JÓZSEF**

ARADON

Deák Ferencz-utcza 28. szám a. saját
házában lévő**ZENEMŰ**

hangszerkereskedésében

mindennemű hangjegyek és hang-
szerek legjutányosabb árak mellett
kaphatók.

Hangszerek becseréltetnek.

Zongora hangolások és javítások
helyben és vidéken elvállaltatnak.Árak: zongorák 50 frttól 1000
frtig, havibér 3 frttól felfelé. Hegedű,
fuvola 4 frttól feljebb.Kölcsönkönyvtár használati díja havon-
ként 80. kr., kötetenként 5 kr. 1100